

TUDI NAJMLAJŠI NAM NAROČAJO: GLASUJTE TUDI ZA NAS IN NAŠO LEPSHO PRIHODNOST

Izbrali smo kandidate

V času od 4. do 14. marca so bile v vseh krajevnih skupnostih in v temeljnih organizacijah združenega dela z nad 30 člani opravljene kandidacijske konference.

Kandidacijske konference v TOZD (zbor združenega dela)

Kandidacijske konference so bile sklicane v 46 TOZD in delovnih skupnostih, ki imajo nad 30 zaposlenih. Udeležilo se jih je 2360 delovnih ljudi.

Za 48 delegacij, ki bodo štele 322 delegatov, je bilo določenih 391 kandidatov.

Na kandidacijski konferenci obrtnikov je bilo določenih 11 kandidatov za 11-člansko delegacijo.

Kmetje bodo volili svojo delegacijo v zbor združenega dela, ki bo štela 11 delegatov, zanjo so predlagali 11 kandidatov.

Med 391 kandidati je 143 žensk (36,7%), mladih do 27 let 68 (17,3%) in 248 neposrednih proizvajalcev (63%).

Kandidacijske konference v krajevnih skupnostih (zbor KS)

Kandidacijske konference so bile sklicane v vseh 20 krajevnih skupnostih, udeležilo pa se jih je 780 občanov.

Za 20 delegacij, ki bodo štele skupaj 178 delegatov, je bilo določenih 234 kandidatov. Delegacije krajevne skupnosti bodo štele od 5 do 24 delegatov.

Sestava kandidatov je naslednja: Od 234 kandidatov je 43 žensk (18%) in mladih do 27 let starosti 45 (19%). Med kandidati je 42 kmetov (18%).

Od 1107 evidentiranih možnih kandidatov za oba zbora občinske skupščine je bilo določenih 647 kandidatov za 522 delegatskih mest.

Druženopolitični zbor občine

Temeljnim kandidacijskim konferencam je bilo predlaganih 32 možnih kandidatov, ki so jih evidentirala občinska vodstva druženopolitičnih organizacij. Kandidacijske konference so predlog sprejele in dodatno predlagale še 3 možne kandidate (1 kmeta, 1 obrtnika, 1 delavko).

Kandidature za druženopolitični zbor ni sprejelo 5 možnih kandidatov. 5 možnih kandidatov pa že kandidira v delegaciji krajevnih skupnosti oz. TOZD.

Pri vsklajevalnem postopku med druženopolitičnimi organizacijami sta odpadla 2 možna kandidata.

Dodatno so bili evidentirani: 2 možna kandidata za vodilne funkcije v občinski skupščini, 1 kandidat s področja zdravstva, 1

kandidatka z območja KS Kamniška Bistrica namesto 1 vodilnega, ki že kandidira v KS.

Izvršni odbor občinske konference SZDL je na skupni seji, razširjeni z delegati druženopolitičnih organizacij, sprejel kandidatsko listo 27 kandidatov za 25 članski druženopolitični zbor.

Občinska kandidacijska konferenca je izbrala 25 kandidatov za skupno listo, o kateri bodo glasovali vsi volilci.

Druženopolitični zbor republike

Občinska kandidacijska konferenca je ponovno podprla kandidaturi Slavka Berganta, ključavničarja iz Stola in Ferdinanda Vodeta, kmeta iz Komende, za republiški druženopolitični zbor.

Zvezni zbor

Kot kandidat za zvezni zbor SFRJ je bil že na 1. seji kandidacijske konference predlagan Vinko Gobec, sedanji predsednik občinske skupščine. Konferenca je na 2. seji ponovno soglasno podprla predlog, da pride tov. Gobec na listo 30 kandidatov iz Slovenije za zvezni zbor.

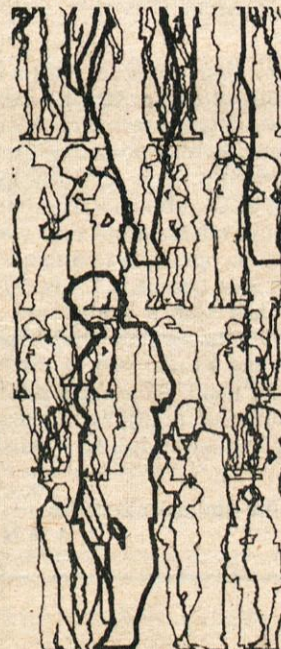
Konferenca je soglasno potrdila predlog kandidature tov. Edvarda Kardelja za člana predsedstva SFRJ in tov. Sergeja Kraigherja za predsednika predsedstva SR Slovenije.

Kandidati za družbenopolitični zbor občinske skupščine

Občinska kandidacijska konferenca je na svoji 2. seji 15. marca 1974, ki se je udeležilo 66 članov, s tajnim glasovanjem izmed 27 možnih kandidatov določila 25 kandidatov za druženopolitični zbor občinske skupščine. O tej listi se bodo vsi občani izrekli s tajnim glasovanjem na splošnih volitvah v nedeljo, 31. marca letos. Glasovali bomo torej o celotni listi, ki jo predlaga Socialistična zveza. Druženopolitični zbor bo štel 25 delegatov.

Lista kandidatov je naslednja:

1. BEC Mira, finančni knjigov., Kamnik - Ljubljanska 3
2. BRLOGAR Janez, ing. organ. dela, Kamnik - Kidričeva 35
3. DOBNIKAR Vinko, učitelj, Kamnik - Ljubljanska 2
4. dr. DOPLIHAR Aleksander, zdravnik, Kamnik - Kovanarska 7/j
5. FRBEŽAR Večoslav, profesor, Kamnik - Župančičeva 1
6. GRABNAR Darko, pom. obratovodje, Kamnik - Mlakarjeva 3
7. JENKO Matija, ing. org. dela, Kamnik - Prvomajska 11
8. KOLARIČ Andrej, študent, Kamnik - Trg talcev 8
9. KORBAR Boštjan, kmet, Komenda - Klanec 32
10. LOGAR Milan, upokojenec, Kamnik - Mlakarjeva 10
11. LUKAN Lovro, upokojenec, Križ 19
12. MARCIJAN Silva, prod. referent, Kamnik, Rozmanova 6
13. OBLAK Janja, kemijski tehnik, Črnuče, Okrogarjeva 5
14. PEKLAR Jože, samostojni obrtnik - tehnik, Kamnik - Ogrinčeva 6
15. PINTAR Ivan, veterinarski tehnik, Komenda
16. PISKAR Ivan, vodja obrata, Motnik 38
17. SIMŠIČ Stane, politolog, Kamnik - Mlakarjeva 10/a
18. SLANOVEC Anton, KV strojni ključavničar, Mekinje - C. treh talcev 5/a
19. SVETELJ Franc, ing. org. dela, Kamnik - Ljubljanska 1
20. ŠILER Avgust, strojni tehnik, Kamnik - Kersnikova
21. SUŠTAR Slavko, skladiščnik, Kamnik - Ljubljanska 3/c
22. TAJC Marica, v.d. vodje spl. službe, Kamnik - Mekinje 7
23. URŠIČ Milka, uslužbenka, Županje njive 9
24. ZABAČNIK Stane, elektromojster, Šmarca 29/a
25. ZUPANČIČ Mirna, dipl.arheol., Ljubljana - Na jami 6

KAMNIŠKI OBČAN

LETO XIII. ŠT. 3 MAREC 1974 • 1 DINAR

GLASILO SZDL OBČINE KAMNIK

V NEDELJO, 31. MARCA, VOLIMO!

Volitve delegacij v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah ter druženopolitičnega zbora občine so prvi in najpomembnejši korak pri uresničevanju nove ustave in občinskega statuta. Zato v delegacije izberimo najboljše, ki bodo v našem interesu soodločali v občinski skupščini.

V ČETRTEK, 28. MARCA, smo glasovali na svojih delovnih mestih o delegacijah za ZBOR ZDRUŽENEGA DELA občinske skupščine.

V nedeljo, 31. marca, bomo glasovali na voliščih v krajevnih skupnostih:

● vsi volivci (nad 18 let)

o DELEGACIJI ZA ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI občinske skupščine (nadmesečala bo sedanjega odbornika!);
o LISTI ZA DRUŽENOPOLITIČNI ZBOR občinske skupščine (nov zbor šteje 25 delegatov!);
o kandidatih za nov SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI;

● vsi kmetje in njihovi svojci, stari nad 15 let (če niso zaposleni)

o delegaciji KMETOV V ZBOR ZDRUŽENEGA DELA občinske skupščine (delegacija bo štela 11 kmetov)

Vsi volivci bodo torej na istem volišču trikrat glasovali, kmetje pa štirikrat! Volilni odbori vam bodo dali vsa pojasnila. Volišča bodo na običajnih krajih. Seznam volišč objavljamo.

Občinska konferenca SZDL vabi vse volivce, da se v čimvečjem številu udeležijo jutrišnjih volitev in tudi tako izpričajo svojo pripadnost naši socialistični samoupravni skupnosti!

Občinska konferenca SZDL
K A M N I K

Predlog možnih kandidatov za vodilne funkcije v občinski skupščini Kamnik

Občinska kandidacijska konferenca je na svoji drugi seji 15.3.1974 soglasno sprejela naslednji predlog možnih kandidatov za vodilne funkcije v občinski skupščini:

1. Za predsednika občinske skupščine
FRANC SVETELJ, rojen 10.3.1933 v Podgorju, stanujoč Kamnik - Ljubljanska 1, inženir organizacije dela, sekretar izvršnega odbora občinske konference SZDL, poslanec republiškega zbora skupščine SRS in predsednik komisije za družbeno nadzorstvo skupščine SR Slovenije.
2. Za podpredsednika skupščine občine
MATIJA JENKO, rojen 15.11.1932 v Trbojah pri Kranju, stanujoč v Kamniku - Prvomajska 11, po poklicu inženir organizacije dela, sedaj zaposlen kot tehnični vodja v Svilanitu.
3. Za predsednika zbora združenega dela občinske skupščine
SLAVA REPŠE, rojena 25.4.1928, Hinje pri Novem mestu, stanujoča v Kamniku, zaposlena v tovarni TITAN kot glavni računovodja.
4. Za predsednika zbora delegatov krajevnih skupnosti občinske skupščine
NANDE VODE, rojen 23.7.1919, Spodnji Brnik, stanujoč Komenda 19, po poklicu kmet-kooperant, je poslanec socialnozdravstvenega zbora skupščine SRS, udeleženec NOB.
5. Za predsednika druženopolitičnega zbora občinske skupščine
STANE SIMŠIČ, rojen 18.4.1927 v Logatcu, stanujoč v Kamniku, po poklicu politolog, član ZK, sedaj zaposlen v tovarni UTOK kot direktor. Je poslanec gospodarskega zbora skupščine SRS, predsednik izvršnega odbora banke in član občinske konference ZK Kamnik.
6. Za predsednika izvršnega sveta
ALFONZ BOLTAR, rojen 23.11.1928 v Prelesju-Gorica, stanujoč v Kamniku, ulica Ljudevita Stiasnyja 6, je udeleženec NOB. Po poklicu je inženir organizacije dela, sedaj zaposlen v Jugotekstilu v Ljubljani.

PRED X. KONGRESOM ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

Komunisti Jugoslavije se že dalj časa pripravljajo na svoje republiške kongrese ter na 10. kongres ZKJ. Glede na to, da je ZK vodilna politična sila v naši družbi, kongresi, ki so pred nami, niso pomembni samo za ZK, temveč so tudi najpomembnejši politični dogodki v določenem zgodovinskem obdobju razvoja naše družbe. Zgodovinski pomen je v tem, da kongresi ZK dajejo najbolj poglobljene ocene družbenih dogajanj v minulem obdobju ter smernice za nadaljnji razvoj in odpravo perečih vprašanj razvoja samoupravnega socialističnega sistema.

Poleg tega, da smo dosegli pomemben družbeni napredek, smo bili soočeni z negativnimi pojavi in težavami v ZK in v celotni družbi, ki so bile v nasprotju s sprejetimi usmeritvami in s stališči 9. kongresa ZKJ. Ti pojavi so privedli do 21. seje predsedstva ZKJ in pisma predsednika Tita. 10. kongres bo moral temeljito razčleniti idejno in akcijsko krizo ZK, torej krizo, ki je z 21. sejo predstava ZKJ in pozneje razgibano politično aktivnostjo že doživela pozitiven razplet, saj vseh družbenih napak še nismo v celoti osvetlili in še manj izkoreninili. Ta kriza se je posebej odražala v vse bolj izrazitih težnjah, da se oslabi razredna enovitost in povezanost ZK z njeno socialno bazo, še posebej pa z naprednimi proizvajalci, z namenom, da bi jo odrinili na rob družbenega dogajanja in s tem onemogočili kot vodilno politično moč. Takšno stanje v ZK se je nujno povezovalo z vsesplošnimi družbenimi razmerami, za katere so bili v tem obdobju značilni zlasti: zastoj v razvoju samoupravljanja, gospodarstva, obujanje nacionalističnih, tehnokratskih in liberalističnih teženj, krepitev številnih odtujenih centrov ekonomske in družbene moči, vse večje odtujanje presežka vrednosti neposrednih proizvajalcev, večanje socialnih razlik, kar je pripeljalo do zaostritve socialnih nasprotij. Vse to je vplivalo in resno ogrozilo osnove razvoja naše samoupravne socialistične družbe.

10. kongres ZK bo zato zelo kritično in objektivno ocenil dosedanja aktivnost ZK in celotne družbe. S tem kongresom bomo začrtali novo obdobje stabilnega vzpona, družbeno pomembnost in politično učinkovitost ZK in drugih organiziranih socialističnih sil ter vzpon pri celoviti izgradnji samoupravne socialistične družbe. Zelo velika aktivnost in ustvarjalnost komunistov po 21. seji predsedstva ZKJ in pisma tovariša Tita ter resne priprave na republiške in pokrajinske kongrese utemeljujejo naša pričakovanja.

Vse priprave na 10. kongres ter vsa dosedanja politična aktivnost in idejna usmerjenost ZK očitno doka-

zujejo, da 10. kongres ne bo spremenil osnovnega cilja naše družbene ureditve, ne družbene vloge ZK. Torej je odveč bojazen, ki se že nekaj časa pojavlja v nekaterih družbenih okoljih, da bi lahko s tem kongresom spremenili sedanjo

nost družbe na načelu SLO ter afirmiranje politike neutrščenosti in miroljubne koeksistence na področju mednarodnih odnosov, krepitev svetovnega miru in odprava žarišč mednarodnih sporov, — krepitev družbene pomemb-

SEKRETARJI OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZK SO NA SEMINARJU RAZPRAVLJALI O KONGRESNIH DOKUMENTIH O URESNIČEVANJU NOVE USTAVE IN O PRIPRAVAH NA VOLITVE

družbenopolitično smer in zožili socialistično demokracijo, hkrati pa okrepiti etatično-birokratske oziroma stalinistične težnje v ZK in naši družbi, torej težnje, s katerimi je 4. plenum CK ZKJ in 9. kongres ZKJ zelo dosledno obračunal.

Iz izhodišč za pripravo stališč in sklepov 10. kongresa ZKJ lahko sklepamo, da bo le-ta naložil jugo slovenskim komunistom naslednje naloge:

— nadaljnja krepitev samoupravnih socialističnih družbenih odnosov, torej ustvarjanje takšnih družbenih pogojev, ki lahko zagotovijo vodilno družbeno vlogo delavskega razreda in omogočijo delavcu v družbenem delu, da neposredno upravlja s pogoji in rezultati svojega dela. To pomeni dosledno uveljavljanje ustave v TOZD-ih in v krajevnih skupnostih ter delegatskega sistema,

— izpolnjevanje gospodarskega sistema in stabilizacije celotnega gospodarstva ob zagotavljanju enakomerne rasti materialne proizvodne produktivnosti dela ter realnega življenjskega standarda delovnega človeka, uveljavljanje načel delitve po delu in odpravljanje vzrokov ter posledic socialnih razlik v naši družbi,

— krepitev obrambne sposob-

nosti, idejne enakosti in organiziranosti ZK, ter globlje povezanosti z delovnim ljudstvom. O vseh teh vprašanjih bo kongres sprejel sklepe in akcijsko osnovo za uspešno delovanje komunistov v pokongresnem obdobju.

10. kongres ZKJ se pripravlja v resnih, gospodarskih, notranjih in zunanje političnih razmerah. Le-te se sicer izboljšujejo, vendar se v tako kratkem času do kongresa ne morejo toliko spremeniti. Razen tega imamo jugoslovanski komunisti za seboj zelo poučne izkušnje iz minulih let in še posebej pri uveljavljanju pisma tov. Tita in Izvršnega biroja ZKJ, ki nas obvezuje, da kritično ocenimo družbene razmere in aktivnost ZK.

Kakor vsi dosednji kongresi ZKJ, bo imel tudi 10. kongres velik zunanje politični pomen. Govorimo o kongresu ZK, ki že dlje uspešno in vztrajno ustvarja originalno pot razvoja svoje dežele v socializem, torej pot samoupravnega socializma v specifičnih razmerah več nacionalne družbe in ob tem so izkušnje ZK, uspehi in težave pri graditvi takšne družbe, kot je naša, pomemben prispevek celotnemu mednarodnemu komunističnemu in delavskemu gibanju.

Tone Fišer

KAMNIK MED NOB

Čeprav je moje rodno mesto Kamnik majhno, je prispevalo velik delež k osvoboditvi naše lepe domovine.

Pobudnik za vstajo na Kamniškem je bil Tomo Brejc, čigar ime nosi naša šola. To ime je sprejela pred 10. leti, ob smrti Toma Brejca-Pavleta. Bil je inštruktor Centralnega komiteja Komunistične partije Slovenije. Zavzel se je za naslednje naloge in k njim pritegnil še mnogo drugih Kamničev:

- najti ranljiva mesta sovražnika, kjer bi mu lahko z majhno silo prizadeli čim večjo škodo,
- organizirati obveščevalno službo in zveze,
- zbirati hrano, orožje, sanitetni material, opremo in denar ter vse to shranjevati na raznih varnih mestih.

Komunistična partija se je v kamniškem okrožju osnovala že leta 1934.

Revolucionarni komite je v kamniškem okrožju naletel na težave, najhujše pa je bilo to, da ni bilo ljudi, ki bi bili nameščeni na razna mesta.

Vendar so komunisti te težave kmalu premostili in začeli zbirati orožje in hrano ter odhajati v partizane.

Tako se je osnovala Kamniška četa. Ker je število borcev naraščalo, je bilo kmalu slišati, da deluje Kamniški bataljon.

Začele so se vrstiti akcija za akcijo... Nekaj partizanov kamniškega bataljona je opravilo akcijo, o kateri so v kamniškem okolišu dolgo govorili. Po stenah hiš in celo po žandar-marijski postaji v Šmarci so borci izvedli „napisno akcijo“, kot so ji pravili, popisali so stene z napisi kot so: „Dol s fašizmom“, „Živela svoboda“, „Živela OF“, „Živela KPJ“ in druga gesla OF.

Kmalu za to akcijo so se zbrali udeleženci vstaje na Kratni pod Starim gradom. Tam sta bila tudi Tomo Brejc in dr. Dermastja. Vseh je bilo le okoli petnajst in so imeli vsega skupaj pet pušk in šest pištol.

Nenadoma je straža sporočila, da jih je neki kmet izdal in da se bliža sovražnik. Skrili so se v kolovške gozdove. Fašisti so zopet ostali praznih rok.

Naslednje akcije so vzpodbudile tudi ljudi v Tuhinjski dolini. Vstaja se je tam silovito razširila.

Kamnik je eden izmed mnogih krajev v Sloveniji, ki kaže, kako se je bilo treba boriti za svobodo.

K temu boju je veliko pripomogel Tomo Brejc-Pavle, naš narodni heroj.

ANDREJ BALANTIČ 7.a
Osnovna šola Toma Brejca

„Zarja“

OBRTNO IN MONTAŽNO PODJETJE
KAMNIK

Industrija
pohištva
stol
kamnik
jugoslavija

STOL

Izdelujemo razne vrste kompletov pisarniške opreme, vse vrste sedežnega pohištva, klubske garniture, opremo za restavracije, jedilne garniture, gugalnice in kino fotelje.

KAMNIŠKE ANEKDOTE

TO JE ROKA DELOVNEGA
ČLOVEKA

V Slatnarjevi tiskarni v Kamniku je založnik Schwentner tiskal večino Aškerčevih pesniških zbirk. Pesnik Anton Aškerc se je večkrat mudil v kamniški tiskarni in pregledoval knjižne odtise svojih pesmi. Pri tem je imel opraviti s tiskarjem — strojnikom Jožetom Grčarjem, ki je bil tudi izvrsten risar in slikar. Ko se je nekoč Jože Grčar (1887-1953) obotavljal, da bi s svojo od tiskarskega črnila umazano roko stisnil desnico, ki mu jo je prožil pesnik v pozdrav, ga je Aškerc prijel za roko in mu jo krepko stisnil rekoč: „To je roka delovnega človeka!“

UBEŽNIK NA GORENJSKI
CESTI

Ing. Karl KUMER iz Kamnika (1905-1950) je v času svojih gimnazijskih let v Kranju (maturiral je leta 1925) pridno treniral lahko atletiko. Skoro vsak dan je pretekel po več kilometrov za vajo in telesno okrepitev. Brat Ivo ga je pogosto spremljal s kolesom za spodbudo in pomoč. Nekoč je Karl tekel po cesti proti Bledu, brat Ivo pa je za njim vozil s kolesom. Na neki vzpetini sta prehitela kmeta, ki se je na svojem vozu zapravljuvku peljal v isti smeri. Ko je kmet videl tekača in za njim kolesarja, ki ga skuša dohiteti, je zaskrbljeno vprašal: „Ali je kaj ukradel?“ in pognal konja, da bi tudi on pomagal pri lovu na ubežnika. Kmet pač še ni vedel, da mladi ljudje tečejo tudi za rekorde.

Nov občinski statut

Po večmesečni javni razpravi so odborniki občinske skupščine 5. marca letos sprejeli nov občinski statut. Temeljni občinski dokument je zasnovan na izkušnjah v dosedanjem razvoju komunalnega sistema in na določilih nove zvezne in republiške ustave.

Največ sprememb je na področju občinskega sistema. Naša občinska skupščina bo imela v prihodnje 3 zbornice: zbor krajevnih skupnosti, ki bo štel 36 delegatskih mest, zbor združenega dela, v katerem bo 60 delegatov in družbenopolitični zbor, ki bo štel 25 delegatov.

Za stanje na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja v občini in za pripravo predlogov skupščinskih aktov bo skupščini odgovoren 11-članski izvršni svet, ki je nov organ v skupščinskem sistemu občine. Izvršni svet bo skrbel za izvrševanje sklepov in stališč občinske skupščine.

Podrobnosti, ki jih vsebuje ta dokument, so razvidne iz današnji številki Kamniškega občana priloženega statuta.

Vinko Gobec kandidira za delegata zveznega zbora skupščine SFRJ

Priprave na volitve organov Sob Kamnik in tudi priprave za izbor ljudi za pomembnejše funkcije v občinski skupščini so bile letos zelo intenzivne, kritične in odgovorne.

Že v fazi evidentiranja možnih kandidatov smo izhajali iz dogovorjenih kriterijev kadrovske politike, ki je bila sprejeta tako v ZK, kakor tudi v SZDL.

Načela te politike so znana in jih zato ne kaže ponavljati. Komite občinske konference ZKS Kamnik je na sejah dne 13. februarja, 18. februarja, 8. marca in 13. marca 1974 z veliko mero odgovornosti do politike ZK glede reševanja kadrovskega vprašanja obravnaval tudi kandidatno listo družbenopolitičnega zbora in predloge kandidatov za pomembnejše funkcije v občinski skupščini.

Pri sicer zelo skrbnem delu pri izbiranju ustreznih kadrovskega rešitev pa smo vendarle premalo dosledno upoštevali vsebino kadrovske politike ZK in določil nove ustave v primeru, ko smo ponovno kandidirali Vinka Gobca za predsednika skupščine občine Kamnik. Podobno je storilo še 15 občin SRS. Zato sta predsedstvo in izvršni odbor republiške konference SZDL obravnavala predloge možnih kandidatov za predsednike občinskih skupščin sicer uveljavljeni družbenopolitični delavci, vendar so opravljali to dolžnost že več let, oziroma že dve mandatni dobi. Med temi je tudi tov. Vinko Gobec. Razen tega pa smo tov. Vinka Gobca evidentirali kot možnega kandidata v zvezni zbor. Tov. Gobec je tudi sprejel kandidaturu za ta zbor in se hkrati odpovedal kandidaturi za predsednika skupščine občine Kamnik. Komite meni, da je s tem pravilno rešeno kadrovanje za pomembne družbeno politične funkcije v občini. Prav tako pa menimo, da so kadrovske rešitve v skladu s stališči ZK in z določili nove ustave.

Komite občinske konference ZKS
KAMNIK

„TITAN“
tovarna kovinskih izdelkov
in livarna — Kamnik

Občinska skupščina odgovarja na vprašanja volivcev v februarju 74

● DUPLICA

KAJ JE Z GRADNJO TRGOVINE NA BAKOVNIKU?

Zemljišče za novo trgovino na Bakovniku je bilo leta 1969 oddano TP KOČNA, ki bi moralo v naslednjem letu že začeti graditi. Ker se to ni gradilo, je bilo KOČNI zemljišče odvzeto, vendar postopek še ni pravno-močno končan. Skupščina občine Kamnik si bo prizadevala, takoj ko bo vprašanje zemljišča urejeno, poiskati primerne investitorje.

KDAJ BO UREJENA ZOBNA AMBULANTA NA DUPLICI?

Po izjavi predstavnika zdravstvenega doma bodo na Duplici uredili zobno ambulanto, če bodo uspešni razgovori med skupnostjo socialnega zavarovanja in industrijo pohištva Stol.

OBNOVITEV PROMETNE SIGNALIZACIJE NA CESTIŠČU

Signalizacije na cestišču bodo obnovili spomladi, ko bodo ugodne vremenske razmere.

UREDITEV PROMETNE SIGNALIZACIJE NA NOVO ASFALTIRANIH ULICAH

Komisija za cestno-prometno signalizacijo skupščine občine Kamnik si bo skupaj s predstavniki KS Duplica ogledala vse na novo asfaltirane ulice in vprašanje uredila v najkrajšem možnem času.

KAJ JE Z GRADNJO OBJEKTOV OD HIŠ NA BAKOVNIKU DO NEBOTIČNIKA?

Z zidalnimi načrtom predvidene objekte bodo gradili na zahtevo in po programu organizacij, ki grade stanovanja. Kar zadeva izpolnitev obstoječih gradbenih vrzeli, je predvidena izdelava zazidalnega načrta.

TRGOVINA NA DUPLICI NI DOBRO ZALOŽENA, MALO JE PREDVSEM CASOPISOV?

Pripombe občanov smo poslali Trgovskemu podjetju KOČNA.

● ŠMARCA

KDAJ BODO UREJENE ČISTILNE NAPRAVE?

Čistilne naprave za podjetje Menina so naročene pri izdelovalcu in bodo nameščene v letošnjem letu. V letu 1975 pa je predvidena tudi spojitve kolektorja-kanalizacije območja Kamnika s kanalom, ki teče po območju domažlske občine.

KAJ JE Z GRADNJO PLOČNIKA OD ŠMARCE DO DUPLICE?

V občinskih programih ni predvidena gradnja tega pločnika. Po splošnih merilih pa je gradnja takšnega objekta v pristojnosti krajevne skupnosti.

ALI BO ZGRAJENA TELOVADNICA PRI OSNOVNI ŠOLI NA DUPLICI?

Po programu investicij za vzgojno-izobraževalne objekte za obdobje 1974-78 bodo v letih 1975/76 zgradili pri obstoječi šoli še štiri razrede, tako da bo na Duplici popolna osemletka in tudi telovadnica.

ALI NE BI MOGLA OBČINA ZAGOTOVITI TUDI PLAČEVANJA PREVOZNIH STROŠKOV ZA OTROKE IZ ŠMARCE, KI IMAJO MANJ KOT 4 KM DO ŠOLE V KAMNIKU?

Za letos tega ni več možno urediti, ker ni finančnih sredstev, mogoče pa je predlog upoštevati v programu za naslednje leto.

KAJ JE Z UREDITVIJO PROMETNE SIGNALIZACIJE, ZLASTI PREHODOV ZA PEŠCE Z OZNAKO „SOLA“?

Predstavniki krajevne skupnosti naj se poveže z občinsko upravo ter pove, kje naj bi oznako napravili.

KAJ JE Z GRADITVIJO AVTOBUSNEGA POSTAJALIŠČA V ŠMARCI?

Gradnja avtobusnega postajališča v Šmarci je stvar krajevne skupnosti tega območja.

● MOSTE

KAJ JE Z ASFALTIRANJEM CESTE MOSTE-VODICE?

Načrte za asfaltiranje tega cestišča pripravljajo in jih po dogovoru financira republiška skupnost za ceste. Ko bo načrt izdelan, bo mogoč dogovor tudi glede financiranja in rokov za asfaltiranje ceste.

KDAJ BO ZGRAJENA KANALIZACIJA ZA NEKATERE HIŠE V SUHADOLAH?

Clani pristojnih služb skupščine občine Kamnik so si skupaj s predstavniki vodne skupnosti Ljubljana-Sava ogledali prizadete objekte, ki bodo v celoti sanirani v letošnjem letu, kar predvideva tudi program vodne skupnosti.

POPLAVLJANJE PŠATE IN TUNJŠČICE V MOSTAH

V prejšnjih letih je bila skoraj v celoti opravljena regulacija Pšate, v letošnjem letu pa predvideva vodna skupnost Ljubljana-Sava v svojem programu tudi izdelavo načrtov za saniranje Tunjščice in Pšate, kjer še prihaja do poplav.

ALI JE MOGOČE DEL SREDSTEV, KI SO BILA PRIDOBLENA Z REFERENDUMOM, UPORABITI ZA NABAVO OZIROMA NAPELJAVO CENTRALNE KURJAVE V OSNOVNI ŠOLI MOSTE-KOMENDA?

Prispevek, ki ga delovni ljudje ali organizacije plačujejo na podlagi referenduma, je namenski, in ga ni mogoče uporabiti za druge investicije, tako da bi centralno kurjavo v osnovni šoli lahko plačali le iz amortizacijskih sredstev.

● VOLČJI POTOK

KAJ NE ZGRADIJO OBVOZNE CESTE VOLČJI POTOK-RUDNIK?

Gradnja takšne lokalne ceste sodi med zadeve, ki jih ureja krajevna skupnost.

● KOMENDA

KAJ JE Z UREDITVIJO OZ. ČISTOČO NA PODROČJU KOMENDE?

Odkol o obveznem zbiranju, odlaganju in odvozu smeti za območje Komende je bil sprejet v letu 1974. Zato bo komunalno podjetje začelo organizirano odvažati vse odpadke na javno odlagališče. Dopis v zvezi s tem je bil poslan KS Komenda.

KAKO JE Z DVORANO BIVŠEGA PROSVETNEGA DRUŠTVA V KOMENDI?

Po dogovoru na zboru volivcev bo dvorano dobila v uporabo krajevna skupnost po predhodnem soglasju svetazadružbeni načrt in finance tukajšnje skupščine.

KJE BO LOKACIJA OTROŠKEGA VRTCA NA PODROČJU KOMENDE?

Lokacija od sedaj še ni določena. Najverjetneje pa bo v bližini sedanje osnovne šole.

KDO JE ODGOVOREN ZA SKRAJNO ZANEMARJEN PROSTOR OB POTOKU REKA?

Kot je bilo poudarjeno, bo v letošnjem letu urejen odvoz vseh odpadkov na območju Komende, obenem bodo odstranili tudi navlako ob potoku Reka.

KAJ JE S POSTAVITVIJO KRAJEVNIH NAPISOV V KOMENDI?

V letu 1973 je bila postavljena prometna signalizacija, ker je bila komisija za vzgojo in varnost prometa pri občinski skupščini mnenja, da je iz prometnih varnostnih razlogov pomembneje postaviti najprej prometne znake in šele nato krajevne napise. Ker v letu 1973 ni bilo več na voljo finančnih sredstev, bodo krajevne table postavili letos.

KAJ JE Z REGULACIJO POTOKA REKA?

Po programu vodne skupnosti Ljubljana-Sava bodo izdelani načrti za izvedbo regulacije. Sama regulacija bo potekala vzporedno s komunalnim urejanjem novih zidavil v Komendi. Letos pa bodo očistili strugo.

KDAJ BO KOMUNALNO UREJENO NOVO NASELJE V KOMENDI?

V okviru sredstev, ki so na voljo predvidevamo, da bo novo stanovanjsko naselje komunalno urejeno v letu 1974/75.

● GODIČ

KAJ JE Z GRADNJO VODOVODA ZA NASELJE BREZJE-VODICE?

Skupščina občine Kamnik v celoti podpira gradnjo vodovoda na navedenem področju. V ta namen bo tudi predvidela del sredstev. Pomoč enot JLA pri gradnji vodovoda pa v letošnjem letu ni mogoča, ker so te enote angažirane na drugih področjih.

KAJ JE Z GRADNJO TRAFI POSTAJE V GODIČU?

KS naj se neposredno poveže z Elektro Ljubljana-okolica zaradi graditve tega objekta.

● STRANJE, STAHOVICA

ZAKAJ NE BI NAMESTO LESENEGA MOSTU PRI PRODNIKU NAPRAVILI BETONKEGA?

Za gradnjo betonskega mostu ni sredstev in jih verjetno tudi ne bi bilo mogoče zbrati. Za popravilo lesenega mostu pa je občinska skupščina konec lanskega leta predvidela 4 stare milijone iz rezervnega sklada.

ODPRAVITI BI BILO POTREBNO PROMETNI DAVEK NA TISTA SREDSTVA, KI JIH PORABIJO ZA POPRAVILA V KS

Skupščina občine Kamnik je na osnovi zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu in po določbah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in plačil za storitve z dne 28. 12. 1972 sprejela odlok o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in plačil za storitve - Ur. vestnik Gorenjske št. 26/72.

V 5. členu tega odloka je predpisala, da se posebni občinski davek od plačil za storitve plačuje za storitve, ki jih opravljajo družbene in zasebne pravne osebe ter občani družbenim ter zasebnim pravnim osebam ter občanom.

Ta odločba navedenega odloka je veljala vse do 30. 6. 1973. Od 1. 7. 1973 pa je SO Kamnik spremenila 5. člen in odpravila posebni davek na storitve, ki jih opravljajo družbenim pravnim osebam. Ostala pa je določba, da se plačuje davek za opravljene storitve zasebnim pravnim osebam in občanom. Glede na to občina ne zaračunava davka krajevnim skupnostim, temveč samo občanom, ki za krajevne skupnosti opravljajo usluge.

ZAKAJ NE BI ASFALTIRALI TUDI CESTO V BISTRICICO?

V program modernizacije cest v občini Kamnik, ki ga je sprejela skupščina občine Kamnik na svoji 15. seji, ki je bila 21. julija 1970, cesta v Bistricico ni zajeta. Vendar pa bi skupščina občine Kamnik kljub temu sodelovala z ustreznim delom finančnih sredstev pri modernizaciji te ceste, kolikor bi KS med občani na tem področju organizirala zbiranje sredstev.

KAJ JE S POPRAVILOM TRGOVINE PRI PRODNIKU?

Lokacija trgovine samopostrežnega tipa je na tem območju sicer predvidena, vendar pa verjetno ni sredstev, da bi začeli graditi. Zahteva zborov volivcev je posredovana „Kočni“. Z obvestilom te trgovske organizacije bomo seznanili svet KS.

KJE BO POTEKALA TRASA VODOVODA ZA MESTO KAMNIK?

Za zdaj sta predvideni dve trasi bodočega vodovoda. Skupščina občine Kamnik še ni odločila o trasi, niti še ni določila lokacije. Kje bo trasa potekala, bo odločil ekonomski izračun gradnje in strokovno bolj upravičljiva varianta.

● MOTNIK

ZAKAJ NE UREDIJO MOSTU PRI „KONFINARJU“ V ZAJASOVNIKU?

Mostu pri Konfinarju ni mogoče urediti, ker republiška cestna uprava ne da soglasja za dvig tega mostu. Uprava skupščine občine bo ob prisotnosti zastopnikov republiške cestne uprave na kraju samem ponovno presodila položaj. V kolikor ne bo mogoče dobiti soglasja, bodo strokovne službe ugotovile, če bi bilo mogoče izdati dovoljenje tudi brez tega soglasja.

KAJ JE NAREJENO ZA VEČJO VARNOST NA SMUČIŠČIH NA VELIKI PLANINI?

Skupščina občine Kamnik pripravlja odlok, s katerim bo urejen režim na smučiščih na Veliki planini, seveda pa ostaja stvar uporabnikov smučišč, da se ravna po teh pravilih.

KAJ JE Z VZDRŽEVANJEM POTI OD HRIBOVŠKA DO FRANCA CENETA V MOTNIKU?

Pristojni referent za komunalne zadeve pri občinski skupščini si bo v prihodnjih dneh ogledal pot; o tem bo obvestil krajevno skupnost, ki naj k ogledu povabi prizadete stranke.

● ŠPITALIČ

KAKO IZBOLJŠATI ELEKTRIČNO NAPETOST?

KS naj se neposredno poveže s podjetjem Elektro Ljubljana-okolica zaradi ureditve teh zadev.

KAKŠNA BO BODOČA NAMEDNOST STARE ŠOLE V ŠPITALIČU?

Predstavniki občinske skupščine in tovarne usnja v Kamniku so se dogovorili, da bodo opravili strokovni ogled zaradi možnosti ureditve obrata v šoli. Če se bo tovarna usnja odločila odpreti tak obrat, je skupščina občine Kamnik že sprejela sklep, da se iz sredstev sklada skupnih rezerv podjetju omogoči najem kredita.

● PŠAJNOVICA

ZAKAJ NE BI ORGANIZIRALI CIVILNE ZAŠČITE IN GASILSKE SLUŽBE NA PŠAJNOVICI V ZVEZI S ŠLO?

Odbor za ŠLO deluje na območju KS Šmartno. V KS Pšajnovica pa mora biti organizirana podkomisija za ŠLO. V okviru podkomisije je potrebno proučiti možnosti organiziranja civilne zaščite in gasilcev.

KAJ JE S SOFINANCIRANJEM REKONSTRUKCIJE CESTE PŠAJNOVICA-RAKITOVEC?

Iz sredstev občinskega proračuna bo tudi v letošnjem letu dodeljena KS pomoč za vzdrževanje te ceste, kar je bilo poudarjeno na sestanku predstavnikov KS decembra 1973. V zvezi z udeležbo gozdnega gospodarstva Kamnik pri financiranju je skupščina občine Kamnik že posredovala. Z odgovornim gozdnega gospodarstva bomo seznanili svet krajevne skupnosti.

● SREDNJA VAS

ZAKAJ POPRAVILA CESTNIH ZNAKOV NE FINANCIRA CESTNI SKLAD?

Cestno podjetje Ljubljana vzdržuje ceste skozi Srednjo vas in je v lanskem letu po komisijem ogledu postavilo vse ustrezne znake. Strokovne službe pa ugotavljajo, da določeni občani poškodujejo in uničujejo prometne znake. Če so storilci znani, je moč od njih zahtevati povrnitev celotne škode; zato bi bila potrebna pomoč občanov, da bi storilce odkrivali in jih prijavljali pristojni službi pri skupščini občine Kamnik.

KAJ JE Z REGULACIJO NEVLJICE NA OBMOČJU KS SREDNJA VAS?

Vodna skupnost Ljubljana-Sava ima v letošnjem letu v programu večja dela na tem področju. Merila za obseg del pa bodo finančna sredstva, ki bodo na voljo.

KAJ JE Z ZAMEJNICENJEM REKONSTRUIRANE CESTE V SREDNJO VAS?

Odmera cestišča bo opravljena v celoti, o bo cesta dograjena. V primeru, kadar posamezni občan izgubi večji kos zemljišča, opravi geodetska uprava odmero, tako da občan zemljišča, ki je zajet v cestišče, da v kulturo „neplodno“; s tem je občan oproščen plačil davka za takšno zemljišče.

KAJ JE Z ODŠKODNINO ZA ZEMLJIŠČA IN ODSTRANJENIMI SADRNI MI DREVESI ZARADI REKONSTRUKCIJE TUHINSKE CESTE?

Po vseh KS, preko katerih poteka cesta, so občani brezplačno odstopili potrebno zemljišče, medtem kot se odškodnina za sadno drevje izplača v vseh primerih. Možno pa je, da odškodnina za sadno drevje ni bila plačana v vseh primerih, zato naj KS obvesti občane, naj škodo zaradi sadnih dreves prijavijo pri pristojnem upravnem organu.

● NEVLJE

KDAJ BODO REGULIRALI NEVLJICO?

V programu del, ki ga je splošna vodna skupnost Ljubljana-Sava v sodelovanju s skupščino občine Kamnik in drugimi zainteresiranimi organizacijami in občani sprejela za leto 1974, je vključena tudi regulacija Nevljice, in sicer predel pri Domu upokojencev, medtem ko bodo regulacijo skozi naselje Nevlje v letošnjem letu le predvideli z ustreznim načrtom. Pričakovati je, da bo regulacija v tem predelu opravljena v naslednjem letu.

● MEKINJE

ZAKAJ NE NAMESTIJO CESTNE RAZSVETLJAVE NA ODSEKU CANKARJEVE CESTE OD ŠPINA DO DOMA PARTIZANA?

Na zahtevo zbora volivcev smo opozorili komunalno podjetje Kamnik in bomo zahtevali, da razsvetljava uredi.

ZAKAJ NE UGODIJO ZAHTEVI OBČANOV NA OBMOČJU MEKINJ ZA USTANOVITEV POSEBNE KRAJEVNE SKUPNOSTI?

S statutom občine Kamnik, ki bo v kratkem sprejet, je podrobno predviden postopek za ustanovitev KS. Po tem postopku imajo občani z območja Mekinj vso možnost, da kolikor imajo interes, ustanove svojo KS.

KAJ JE Z LASTNIŠTVOM DOMA PARTIZAN V MEKINJAH?

Dom Partizan v Mekinjah je formalno v lasti Partizana Slovenije Ljubljana. Skupščina občine Kamnik in temeljna telesnokulturna skupnost Kamnik bosta v letošnjem letu uredili vprašanje lastništva, TTKS pa naj bi uredila objekt vsaj toliko, da bi bili izpolnjeni minimalni pogoji za njegovo uporabo.

KDO JE ZAHTEVAL IN PREDLAGAL ZAZIDALNI NAČRT MEKINJ?

Zazidalni načrt Mekinj je bil izdelan, ker je tako predvideno v urbaništem načrtu Kamnika. Izdelavo načrta je naročil pooblaščen sklad za urejanje in oddajanje stavbnega zemljišča na območju občine Kamnik.

ZAKAJ NE BI TUDI STAREJŠE HIŠE ENAKO PRISPEVALE K STROŠKOM KOMUNALNEGA UREJANJA KAKOR NOVE GRADNJE?

Po določbah pozitivnega prava ni možno zavezati lastnikov in uporabnikov obstoječih hiš plačila vseh stroškov komunalnega urejanja. Stvar KS je, da aktivira tudi tiste občane, ki imajo že obstoječe stanovanjske objekte, da po posebnem sporazumu prispevajo ustrezna sredstva za izgradnjo potrebnih komunalnih naprav.

ZAKAJ NE UREDIJO VODOTOKA OSRANEC?

Ureditev tega vodotoka ima v programu KS Kamnik. Del sredstev pa je prispevala tudi skupščina občine Kamnik iz sredstev proračuna. Z deli bodo pričeli takoj, ko bo pristojni upravni organ opravil potrebni strokovni ogled.

ZAKAJ NE UREDIJO CESTE TRESH TALCEV?

Ta cesta bo urejena v skladu s programom KS, ki smo ji zahtevek zbora volivcev posredovali.

ZAKAJ NE ODMERIJO CESTO OSRANEC-ZDUŠA?

To cesto je potrebno najprej ustrezno zamejniti, kar naj b opravi KS s sodelovanjem prizadetih občanov. Ko bo cesta zamejnjena, bo geodetska uprava skupščine občine Kamnik cesto odmerila.

V ZAZIDALNEM NAČRTU JE POTREBNO V ZG. MEKINJAH PREDVIDETI LOKACIJO TRGOVINE

To pripombo zbora volivcev bodo upoštevali kot pripombo na zazidalni načrt za to območje, in bodo problem urejali ob sprejetju zazidalnega načrta.

ZAKAJ NI ORGANIZIRANEGA ODVOZA SMETI?

Na celotnem območju Mekinj bo v letošnjem letu uveden odvoz smeti. Vsa hišni lastnik bo moral nabaviti smetnjake.

ZAKAJ NI UREJENEGA PREVOZA Z AVTOBUSOM PO CESTI SKOZI GODIČ IN MEKINJE V KAMNIK?

Zahtevek za avtobusni promet skozi Godič in Mekinje je posredovan podjetju Viator Ljubljana. Komisija za varnost prometa pri občinski skupščini in to podjetje bosta v mesecu marcu ugotovila možnost za uvedbo avtobusnega prometa na omenjeni cesti.

ZAKAJ NI ŠOLA V MEKINJAH PROMETNO OZNAČENA IN ZAKAJ NI NA KRIZIŠČU CANKARJEVE CESTE - CESTE TRESH TALCEV CESTNEGA OGLEDALA?

Označba na cestišču za šolo je že naročena pri komunalnem podjetju in jo bodo začrtali, čim bodo dovoljevale vremenske razmere.

Krizišče pa si bo ogledala komisija za prometno signalizacijo in bo ustrezno ukrepala.

ZAKAJ OBČINSKA SKUPŠČINA NE SPREMENI ODLOKA IN NE OPROSTI MEKINJ PLAČEVANJA PRISPEVKA ZA UPORABO MESTNEGA ZEMLJIŠČA?

Plačevanje prispevka za uporabo mestnega zemljišča se ureja z odlokom, ki ga je sprejela občinska skupščina, in ustreznim republiškim zakonom. Po mnenju skupščine ukinitve plačevanja tega prispevka za Mekinje ne bi bila vmesna iz razloga, ker ima prav to področje številne komunalne probleme.

Po sklepu skupščine občine Kamnik konec leta 1973 se vsa s tega območja zbrana sredstva povrnejo za leto 1973 KS. Ta sredstva se bodo tudi v bodoče vračala KS. Zahtevam volivcev, naj se vrnejo tudi tista sredstva, ki so bila pobrana v prejšnjih letih, ni mogoče ugoditi, ker so bila ta sredstva že porabljena v skladu s sprejetimi programi.

● KAMNIK-GRABEN

ZAKAJ NE PRIČNEJO Z GRADNJO VODOVODA NA ŽALAH IN NA RAVNAH IN NE UREDIJO BOLJŠE PRESKRBE Z ELEKTRIČNIM TOKOM?

Vprašanje vodovoda za ti dve področji bo urejeno, ko bo napeljan cevovod iz vodovodnega zajetja Iverje. Občani s teh območij naj ustanove vodovodni odbor, ki naj se poveže s komunalnim podjetjem Kamnik zaradi napeljav vodovoda na njihovem območju. Glede električnega toka naj se KS Kamnik poveže z Elektro Ljubljana enota Ljubljana-okolica, o čemer je bila krajevna skupnost tudi obveščena.

KDAJ BODO PRIČELI MODERNIZIRATI POT NA POLJANE IN KDAJ BODO ZAČELI ODVAŽATI SMETI S TEGA PODROČJA TER UREDILI RAZSVETLJAVO POTI NA POLJANE?

Modernizacijo Poti na Poljane bodo pričeli ob rekonstrukciji gostinskega objekta Planinka v Kamniku, kar bo nedvomno v letošnjem letu. Odvoz smeti s tega področja so organizirali v letu 1973. Razsvetljava Poti na Poljane bodo urejali obenem z rekonstrukcijo cestišča.

KAJ JE Z OBNOVO FASADE HIŠE V MEDVEDOVI ULICI, PRED KATERO STOJI SPOMENIK ANTONA MEDVEDA?

Zahtevo volivcev za obnovo fasade te hiše smo posredovali stanovanjskemu podjetju, ki je upravljalca te hiše.

● KAMNIK-ŠUTNA

ALI SO STANOVANJA, KI JIH GRADIJO NA OBMOČJU OBČINE KAMNIK NAMENJENA SAMO NAŠIM OBČANOM, ALI PA S CENENO GRADNJO PODPIRAMO PRIHOD OBČANOV IZVEN NAŠE OBČINE?

Stanovanja, ki jih grade na območju občine Kamnik iz sredstev solidarnostnega stanovanjskega sklada, so v celoti namenjena občanom z območja naše občine. Stanovanja, ki pa jih gradbena podjetja gradijo za trg, pa lahko kupijo vsi državljani SFRJ pod enakimi pogoji.

ALI SO ZA GRADNJO PLANINSKEGA DOMA NA KAMNIŠKEM SEDLU PREDVIDENA V PRORAČUNU SO KAMNIK ZA LETO 1974 SREDSTVA?

S prehodom na financiranje interesnih skupnosti na nov način je tudi vprašanje investicij preneseno na interesne skupnosti. Zato bo za graditev doma na Kamniškem sedlu potrebno predvideti del sredstev pri temeljni telesni kulturni skupnosti na območju občine Kamnik. Po programu, ki je že predložen, je ta skupnost del sredstev za gradnjo planinskega doma na Kamniškem sedlu predvidela.

KAMNIK-ZAPRICE

ZAKAJ SE V STRELIŠKI ULICI NIKAMOR NE PREMAKNETA UREDITEV KANALIZACIJE IN ASFALTIRANJE CESTE?

Načrti za komunalno ureditev Streliške ulice so bili naročeni in jih izdeluje projektivno biro Hidroinženiring iz Ljubljane. Samo izvedbo komunalnih naprav in asfaltiranje cestišča bodo morali urediti v skladu s programom KS ob finančnem sodelovanju občinske skupščine in prizadotih občanov.

ZAKAJ NE ODSTRANIMO ZIDU NA SPODNJEM KONCU KOLODVORSKE ULICE - OD ZELEZNIŠKEGA PREHODA DO AMBROZA?

Zbor volivcev pravilno ugotavlja, da pomeni razpadajoči zid pravo nevarnost v prometu, zato si bodo pristojne inšpekcijske službe v naslednjih dneh ogledale stanje ter izdale ustrezne ukrepe za sanacijo zadeve.

KAMNIK-PEROVO

KDAJ BO UREJENA OKOLICA TITANOVH BLOKOV OZ. STOLP-NIC OB KOVinarski CESTI?

Urejanje okolice blokov je zadeva KS, ki tudi dobi del samopriskevka. Pogovoriti bi se bilo potrebno s KS, da bi ta delurvrstila v svoj program; to velja tudi za ureditev otroškega igrišča na tem predelu.

ZAKAJ NE UREDIJO ODVODNIH KANALOV PRI CESTI NA ZG. PEROVO?

Zahtevo zbora volivcev smo posredovali KS Kamnik in komunalnemu podjetju, da zadevo uredijo.

KAKO DA NI VEČ MOGOČE DOBITI KOSILA ZA ŠOLOOBVEZNE OTROKE V OTROŠKEM VRTCU V KAMNIKU?

Prehrano za šoloobvezne otroke v otroškem vrtcu v Kamniku so morali ukiniti, ker je bila higiensko povsem neprimerno organizirana. Vprašanje prehrane za šoloobvezne otroke bo v celoti urejeno z dograditvijo šolskega centra v naslednjem letu.

KAMNIK-NOVI TRG

ZAKAJ JE IZDELAN OZ. SPREJET ZAZIDALNI NAČRT ZA NOVI TRG, CE NI ŠE IZDELANA KANALIZACIJA IN KAM BO LE-TA SPELJANA?

Zazidalni načrt mora vsebovati tudi načrt komunalnih naprav in seveda tudi načrt kanalizacije. Ta načrt predvideva, kako in kje bodo zgrajene posamezne komunalne naprave. Zazidalni načrt za območje Novega trga vsebuje tudi vse zahtevane načrte komunalnih naprav. Pripominjamo še to, da je lahko le z zazidalnim načrtom predvidena gradnja takih komunalnih naprav.

ZAKAJ JE LESENI MOST PRI UTOKU SLABO VZDRŽEVAN?

Leseni most pri Utoku redno vzdržujejo, tako da je vedno sposoben za prevoz takšnih vozil in tovorov, kot je označeno z nosilnostjo mostu.

ZAKAJ SE NI KONČANA DVORANA NAD KAVARNO?

Dvorano nad kavarno so pričeli urejati v lanskem letu, ko še niso bili povsem izdelani ustrezni načrti. Načrti so sedaj končani, vendar pa so stroški adaptacije narasli na prek 60 S milijonov dinarjev. KS Kamnik predvideva, da bodo zbrana potrebna sredstva (tudi z najemom kredita) in da bodo dela končana do srede tega leta.

ZAKAJ SANITARNI INŠPEKTOR OBČINSKE SKUPŠČINE NE OPRAVI OGLEDA PRI SKLADIŠČU ODPADKOV PRI TRGOVINI ONA-ON V KAMNIKU?

Za odstranitev odpadkov na zemljišču okoli objekta Ona-on je bila izdana odločba SGP Graditelj in uveden upravno-kazenski postopek zaradi nedovoljenih deponij (večino materiala je deponiralo SGP Graditelj Kamnik, ki mora odstraniti material in urediti zemljišče).

TUHINJ

KAJ JE S TRGOVINO NA LAZAH?

Trgovsko podjetje KOČNA Kamnik ima v letošnjem letu namen zgraditi prizidek k obstoječemu združnemu domu na Lazah. V ta namen je bil že izdelan idejni projekt, medtem ko glavni projekt izdelujejo. TP Kočna Kamnik je tudi vložilo predlog za dodelitev sredstev pri skladu skupnih rezerv skupščine občine za dodelitev potrebnih sredstev. Ta sredstva bodo glede na sklep iz lanskega leta nedvomno odobrena.

KDAJ BO VKLJUČENA STC V LAZAH?

Predstavniki pošte TOZD Domžale je izjavil, da je vključitev te centrale v letošnjem letu v gospodarskem planu in bo začela obratovati v prihodnjih mesecih.

ŠMARTNO

KAJ JE Z MODERNIZACIJO TUHINSKE CESTE?

Cesto skozi Tuhinjsko dolino modernizirajo v skladu s programom republiške skupnosti za ceste. Doslej je asfaltiranega 15 km cestišča in bodo z rekonstrukcijo nadaljevali tudi v letošnjem letu.

KAJ JE Z REGULACIJO VODE V ŠMARTNEM?

V letošnjem letu bo vodna skupnost Ljubljana-Sava izdelala glavne projekte regulacije, poleg tega pa bo tudi opravila najhujšja dela.

ZAKAJ RASTEJO DAVKI, SOCIALNO ZAVAROVANJE IN ZAKAJ SO TAKO VISOKE ZAMUDNE OBRETI?

Stojnje občinskega in republiškega davka se od leta 1965 niso povečale, temveč so se celo delno zmanjšale.

Povečal se je prispevek za zdravstveno zavarovanje glede na izenačitev zavarovanja kmetov z zavarovanjem delavcev, tako da se je stopnja povečala od 34 % na 37 %, pa čeravno to razliko v glavnem krijejo gospodarstvo oz. družbene ustanove.

Ravno tako se je povečal prispevek za starostno zavarovanje kmetov glede na porabo teh sredstev za pokojnine kmetom.

Zamudne obresti pa so predpisane po zakonu o davkih občanov v višini 12 %. Vsaka interesna skupnost, za katero pobira občina davke in prispevke v smislu zakona o davkih občanov, zahteva tudi zamudne obresti, ki jih mora občina ob izterjavi zaračunati in po ključu tudi odvesti.

ALI BODO GRADILI BENCINSKO ČRPALKO TUDI V TUHINJSKI DOLINI?

Zahtevo zbora volivcev smo posredovali podjetjema Petrol in Istra Benz. O njihovi pripravljenosti za gradnjo bencinske črpalke bomo obvestili svet KS.

KAJ JE Z ODPISOM ZEMLJIŠČ ZA POTI IN CESTE?

Ker so delovna mesta v upravi skupščine občine Kamnik, kjer te zadeve urejajo, sedaj polno zasedena, je pričakovati, da bodo lahko zaostanke uredili še v letošnjem letu.

PRED ŠOLO V ŠMARTNEM JE TREBA S SEMAFORJEM UREDITI PREHOD ZA OTROKE, POSTAVITI PA TUDI PREDPISANE CESTNE ZNAKE. KDAJ BO TO UREJENO?

Potrebni prometni znaki so že postavljeni, signalizacijo na cesti pa bodo napravili spomladi, ko bodo signalizacijo urejali na vseh cestah. Zahteva po semaforju ni upravičena in tudi ne uresničljiva.

VRANJA PEČ

ZAKAJ NI BOLJE VZDRŽEVANA CESTA KAMNIK-VRANJA PEČ?

Cesto Kamnik-Vranja peč vzdržuje do odcepa na Stari grad KS Kamnik, od odcepa pa do Vranje peči pa je v pristojnosti KS Vranja peč. Na odcepu, ki ga vzdržuje KS Vranja peč, lahko postavijo cestarja, če ga plača KS iz sredstev, ki so dodeljena za vzdrževanje ceste.

ZAKAJ NE ORGANIZIRAJO RAZNIH KMETIJSKIH PREDAVANJ ZA IZOBRAŽEVANJE KMETOV?

Predavanja za izobraževanje kmetov lahko organizirajo kmetijski odbor pri SZDL ali kmetijske zemljiške skupnosti občine Kamnik. Vaše želje smo jim posredovali.

ALI OBSTAJA MOŽNOST, DA BI NA OBMOČJU KS VRANJA PEČ ODPRLI TRGOVINO NA JAJNUJNEJSI ARTIKLI?

Glede na oddaljenost ni realnih možnosti, da bi se kakšna od trgovskih organizacij odločila za trgovino na tem območju. KS naj ugotovi možnost, da bi kdo od občanov na tem območju odprl zasebno trgovino, kar je po veljavnih predpisih mogoče, in bi tudi skupščina občine dala ustrezno soglasje.

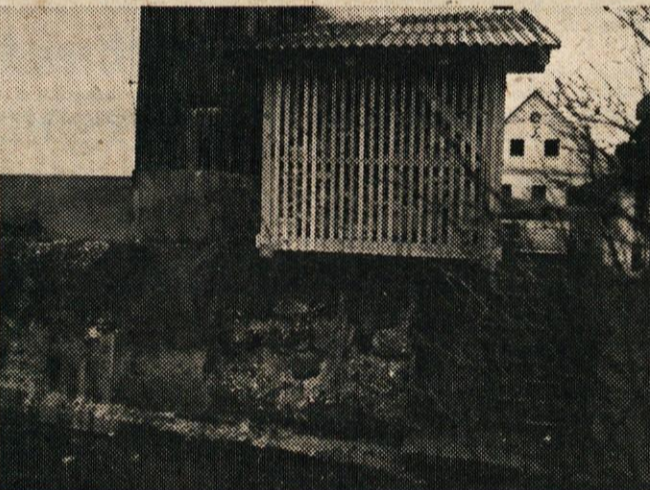
V objektivu

V KAMNIKU SPET MLADI PROMETNIKI: DUŠAN IN MARKO, UČENCA 7.a RAZREDA OSNOVNE ŠOLE TOMA BREJCA, SKRIBNO BEDITA NAD VARNOSTJO SVOJIH KOLEGOV NA POTI V ŠOLO IN DOMOV

„SRANGA“ SE ZMEROM VELJA: FANTJE PO NAŠIH VASEH SE SE VEDNO DRŽE STAREGA OBIČAJA, PO KATEREM MORA ŽENIN DOMAČIM FANTOM PLACATI ZA NEVESTO, KI JO ODPELJE IZ VASI. ZADNJIČ SO NA TUHINJSKI CESTI „UJELI“ KAR DVA ŽENINA HKRATI. FRANCE IN TONE S ČRNEGA VRHA STA MORALA KAR PREČEJ GLOBOKO SEČI V ŽEP.

TAKOLE TUNJŠČICA SPODJEJA OPORNI ZID POD GASILSKIM DOMOM V MOSTAH, ZATO SO GASILCI SKLENILI, DA GA BODO LETOS POPRAVILI

MED LETOŠNJI ŠOLSKE POČITNICAMI, ZADNI TEDEN JANUARJA, JE BIL KLJUB SLABIM SNEŽNIM RAZMERAH VSAK DAN VELIK NAVAL MLADIH SMUČARJEV NA SPODNJI POSTAJI ŽIČNICE NA VELIKO PLANINO

Občinska konferenca ZKS Kamnik je izvolila delegate za VII. kongres ZKS

MATJAN

Viktorija, roj. 23.12.1946, član ZK od 25.10.1965. V osnovni organizaciji ZKS „SVIT“ Kamnik. Kot delavka in kot član ZKS uživa med sodelavci v delovni enoti kot v celotni delovni organizaciji ugled. Dela na delovnem mestu obračun OD v delovni enoti Plastika TOZD Tovarna kemičnih izdelkov in plastičnih mas OZD „SVIT“ Kamnik. Je članica sekretariata ZK TOZD TKP, sveta ZK OZD „Svit“, članica občinske konference ZK Kamnik in članica revizijske komisije pri Občinski konferenci ZKS Kamnik.

KERŽIČ

Kazimir, roj. 21.2.1922 v Šentvidu pri Ljubljani, stanujoč v Kamniku, zaposlen v podjetju „Kamnik“ kot direktor. Po poklicu oficir JLA (polkovnik). Je udeleženec NOV, član ZK od leta 1944. Do sedaj je opravljal številne funkcije od člana biroja ZKJ za vojno industrijo, večkrat je bil član občinske konference ZK, član občinskega komiteja ZK, kot predsednik je vodil razne komisije pri občinski konferenci ZK, republiški poslanec, član sveta za NO in podpredsednik občinske skupščine.

KLADNIK

Franc roj. 16.11.1947 v Nevljah pri Kamniku, stanujoč Nevlje 28, zaposlen v Sivilanitu kot vodja izmene v barvarni. Po poklicu je kemijski tehnik in izhaja iz delavske družine. V ZK je bil sprejet 1967. leta. Je aktivno družbenopolitični delavec zlasti v vrstah ZM. V letu 1973 je bil izvoljen za predsednika ZM občine Kamnik in to funkcijo kot predsednik-volonter tudi vestno opravlja.

POLJANŠEK

Marjan, rojen 15.8.1948, stanujoč v Češnjicah v Tuhinju. Po poklicu je elektromechanik, zaposlen v podjetju „Kamnik“. Pri svojem delu je zelo vesten in je zato tudi vzor vsem ostalim. V ZK je bil sprejet 1968 in dela kot aktiven družbenopolitični delavec, zlasti na terenu v različnih društvih, član komisije za SLO v KS in v letu 1973 je bil izvoljen v komite občinske konference ZK Kamnik.

VREČEK

Davorina, rojena 1950, v ZK je bila sprejeta 1968, stanujoča v Lukovici 31, zaposlena kot predmetna učiteljica na osnovni šoli Dob pri Domžalah. Aktivno dela v občinski konferenci ZMS Domžale. Sedaj je mentorica mladinske organizacije na osnovni šoli Dob.

Fluorografiranje prebivalstva v občini Kamnik

Pretekla so štiri leta, odkar je bila v občini Kamnik fluorografska akcija, ki je zajela 11.543 oseb ali 93,19 % vseh odraslih prebivalcev. Po opravljenem slikanju, je bilo ugotovljeno, da morajo biti klinično pregledani občani, pri katerih so opazili spremembe na pljučih in na srcu; teh ljudi je bilo 534 ali 4,66 % od pregledanega prebivalstva.

Izkušnje so pokazale, da mora biti fluorografiranje prebivalstva najmanj vsaka štiri leta, ker tako časovno obdobje zagotavlja še pravočasno odkrivanje obolenj prsnega koša (obolenje pljuč, srca, velikih žil).

Znano je, da število bolnikov tudi pri nas narašča z leta v leto. Pravočasno odkritje raka pa je odvisno izključno od pravočasnega rentgenskega pregleda. Rak se namreč lahko razvija mesece in mesece, ne da bi se bolnik tega zavedal in šele fluorografiranje preseneti navidezno zdravega človeka z odkritjem rakastega obolenja.

Fluorografski pregledi prebivalstva so torej koristni in dosežejo svoj učinek le, če se pregledu odzove celotno prebivalstvo.

Fluorografska akcija v letošnjem letu bo od 2. do 12. aprila in bo zajela vse osebe, rojene pred 31.12.1950, torej občane, ki so starejši od 24 let. Obveznega slikanja pljuč se morajo udeležiti vsi poklicani občani, ne glede na to, če so pod kontrolo tuberkuloznega dispanzerja, torej tudi poznani tuberkulozni bolniki. Slikanja se morajo udeležiti tudi vsi bolniki, ki so pod stalno zdravniško kontrolo, če niso navezani na posteljo. O tem izda opravičilo zdravnik, ki bolnika zdravi; opravičilo pa je potrebno oddati na bazi za slikanje. Fluorografiranja so lahko oproščene noseče žene, vendar naj se oglasijo na kraju slikanja zaradi evidence udeležbe in opravičila izostanka.

Občani, ki se ne bodo odzvali vabilu na fluorografiranje, oziroma ne bodo opravičili izostanka v prej navedenih primerih, bodo na podlagi zakonskega predpisa in občinskega odloka prijavljeni sodniku za prekrške.

Da bi učinkovito izvedli fluorografsko akcijo, prosimo vse množične organizacije, odbore Rdečega križa, šole, organizacije SZDL in krajevne skupnosti, naj sodelujejo pri pripravi, ker bo le tako akcija lahko množično uspela in dosegla svoj namen.

Ing. Franc Dolenc 70-letnik

Pravilnim nastopom je v tem času rešil marsikatero gasilca iz zapora pa tudi mnogo življenj, ki so jih ogrožali okupatorji in njihovi pomagači. Vsa njegova strokovna, organizacijska in energična sposobnost se je pokazala ob velikih eksplozijah letalskih in drugih granat na ljubljanskem kolodvoru. Lahko si samo predstavljamo, kakšen je bil položaj in stanje gasilstva tedaj, leta 1945, ko so bile skoraj vse ljubljanske ulice posute z razvalinami in steklom. Tedaj so gasilske enote obstale na cesti s praznimi gumami; tako je imel najvažnejši vloga stari mercedes z magirus lestvo, ker je imel polne gume.

Leta 1946 je nastopil službo kot obratovodja v kemični tovarni v Domžalah. Kot njen tehnični direktor je šel leta 1965 v pokoj. Njegovo delo pa se s tem ni končalo. Kolikor je imel sedaj na voljo več časa, toliko bolj dejavno se je udeleževal v gasilstvu in upravljanju občine. Kdo od gasilcev v Sloveniji in tudi v Jugoslaviji ne pozna njegovih strokovnih in drugih člankov, ki so objavljeni v skoraj vsaki številki Gasilskega vestnika. Prav tako je predavatelj na številnih častniških, podčastniških in poklicnih tečajih in šolah, kakor tudi pri vzgoji prebivalstva in pri civilni zaščiti. V Kamniku je redni član občinske požarnovarnostne komisije ter drugih komisij. Tako je tudi načrt o varstvu pred požari v glavnem njegovo delo. Vsa leta obstoja Gasilske zveze Slovenije je bil član strokovno-tehničnega sveta in štaba operative. Zato ga je Gasilska zveza Slovenije in Jugoslavije odlikovala z več priznanji ter odlikovanji.

Sedaj je v Kamniku predsednik gasilskega društva, strokovni svetovalec pri občinski gasilski zvezi ter poveljnik novo ustanovljene gasilske regije Ljubljana II. Občinska gasilska zveza Kamnik in gasilsko društvo Kamnik se mu za njegovo življenjsko delo v gasilstvu prav iskreno zahvaljujeta. Želimo, da bi še mnogo let preživel v krogu svoje družine in med gasilci, zdrav in delaven, ter da bi bil še naprej eden pomembnih oblikovalcev razvoja gasilstva v Sloveniji.

J. Brlec

● ODBORNIKI SKUPSCINE O KAMNISKEM VODOVODU

VODE BO DOVOLJ!

Ker je bilo v zadnjem času v krajevni skupnosti Kamnik tudi v njenem svetu slišati različna mnenja glede tega, ali bo novo zajetje Iverje dajalo dovolj vode za kamniški vodovod, je občinska skupščina dala to vprašanje na dnevni red zadnje seje.

Poklicali so tudi odgovorne strokovnjake, da javno povedo svoje mnenje. Na številna vprašanja odbornikov sta odgovarjala projektant Drago ČEPON in ing. Janez KOKOL, vodja centra za zaščito voda pri SVS Ljubljana - Sava.

Osrednje vprašanje razprave je bilo **zagotovitev zadostne količine vode**. Na to vprašanje je Drago Čepon odgovoril:

Že leta 1965 je geološki zavod iz Ljubljane opravil prva vrtnja na Iverju. Opravil je pet vrtnj, v katerih smo imeli tudi poskusno črpanje vode. Nihanje vode v vrtnah smo opazovali do leta 1970. Tik pred pričetkom del na samem vodovodu Iverje je Komunalno podjetje Kamnik naredilo še eno sondažno jamo globine 7 m za poskusno črpanje vode. Po opazovanjih smo realno ocenili, kakšne so količine vode na tem območju in je bojazen o tem, ali je vode dovolj ali ne, popolnoma neutemeljna. Pri gradnji vodovoda je nastala še ena težava, ker se je drenaža dvignila za cca 75 cm. Izvajalec del je ponovno zaprosil geološki zavod za preveritev količine talne vode na tem območju. Geološki zavod je to preveril v oktobru lanskega leta. Ponovno je bilo ugotovljeno, da je vode dovolj.

Pri dolžini drenaže 75 m, kot je položena sedaj, bi imeli, če bi napaka ostala, samo 66 l vode na sekundo. Po odpravi napake pa imamo 90 l vode na

sekundo. Merjena je bila količina pretočne vode. Ugotavljanje količine vode ni prepuščeno samo enemu človeku, ampak pri tem sodeluje več ljudi. Poleg tega Komunalno podjetje Kamnik pripravlja še eno mersko napravo ob betonskem mostu v Štranjah in boste lahko sami ugotovili, koliko vode priteče na sekundo iz doslej zgrajene drenaže.

Odborniki so želeli tudi vedeti, **kje bo tekla glavna vodovodna cev** od betonskega mostu v Štranjah do Kamnika.

Drago Čepon: Trasi sta dve, ena na levem, druga po desnem bregu Kamniške Bistrice. Posneli smo obe trasi, podrobno pregledali terenske prilike, sestav terena in upoštevali vse možnosti. Ugotovili smo, da je za Kamnik najboljša varianta po desnem bregu Bistrice in to po trasi obstoječega vodovoda 125 mm, medtem ko bi bila trasa na levi strani rezervirana za priključek vodovoda za občino Domžale, če bi bili zainteresirani. Tako bi lahko po levem bregu zgradili svoj cevovod od betonskega mostu do Homca. Desni breg Kamniške Bistrice je zanimiv tudi zato, ker lahko z vsako etapo pripeljemo vodo bližje Kamniku in s tem damo Kamniku novo vodo. S traso po levem bregu Kamniške Bistrice pa bi morali zgraditi celotni vodovod. Ta trasa je nekoliko sporna iz več vidikov. Nekateri se pritožujejo zaradi položitve cevovodov preko vrtoč privatnih hiš. Problem je tudi pri podjetju „Kamnik“, kjer ne bomo mogli prečkati njihovega zemljišča. Trasa po desnem bregu Bistrice bi bila cenejša, vendar je o tem potrebno še razmisliti.

Več vprašanj je bilo postav-

ljenih tudi glede **strokovnosti izvedbe novega vodovoda**. Drago Čepon je na to vprašanje pojasnil naslednje:

Strokovna izvedba del pri sami izgradnji cevovodov ob betonskem mostu do izvira ni bila problematična. Problem je bil pri gradnji samega zajetja. To je nov sistem, ki smo ga v Sloveniji prvič uporabili. Gradnja je bila težavna. Povprečna globina je štiri do pet metrov. Delo je potekalo v času odtoka joče talne vode. Izvajalec del ni dovolj pazil na to in se je drenaža dvignila za cca 75 cm. Nadzorni organ je zahteval, da napako odstranijo. Po enem mesecu razpravljanj, ko je izvajalec del dokazoval, da to ne bo vplivalo na količino vode, smo dokazali, da vpliva in je napako odpravil. Sedaj smo v fazi čiščenja cevovodov in zajetja. Čez 14 dni do tri tedne bo lahko novi vodovod priključen na obstoječi vodovod 125 mm, ki poteka od smodnišnice navzdol.

Ker je projektant tov. Čepon govoril o 90 l vode na sekundo, je odbornike zanimalo, zakaj smo pred začetkom gradnje govorili o tem, da bo Kamnik potreboval v prihodnje najmanj 250 l vode na sekundo in da je ta količina na Iverju zagotovljena. Drago Čepon je dal dodatno pojasnilo:

Vodovod je bil projektiran na vodno količino do 450 l na sekundo. Sedaj je zgrajena samo prva faza vodovoda. Drenaža je dolga cca 75 m, v končni fazi pa bo drenaža dolga cca 300 m. Pri tem nam bo dajala okoli 450 l vode na sekundo.

V zvezi s širino cevi bi pojasnili še glede vodne količine 90 l na sekundo. Iz vseh opazovanj vemo, da porabi Kamnik okoli 60 do 70 l vode na se-

kundo z vsemi izgubami. Zato smo se odločili, da je za prvo fazo 90 l vode na sekundo dovolj, to je cca 20% več kot so trenutne potrebe.

Vodni vir 90 l na sekundo je bil predviden za cca 10 let. Če bo mogoče, bomo gradili takoj naprej, celotno drenažo, da se bo lahko kasneje pritok vode povečal. Cevovod 500 mm je projektiran za 500 l vode na sekundo, ker ni dveh tras od vodnega vira do mostu. Trasa je stisnjena v dolini. Tako dobimo do mostu 450 l vode na sekundo, vendar glede na tehnične pogoje, ki jih mora prenesti vodovod v tej višini ne moremo več speljati 450 l vode na sekundo, ker so izgube prevelike. Zato sta mišljena od betonskega mostu navzdol dva cevovoda; en cevovod, ki bi pripeljal v Kamnik 100-200 l vode na sekundo, gre deloma v rezervoar Podgorje in napaja celoten novi predel Kamnika s Trškim poljem proti Duplici, drugi cevovod pa bi bil za občino Domžale.

V zvezi z zaščito vodnega vira pred onesnaženjem bo morala občinska skupščina po mnenju ing. Janeza Kokolja sprejeti nekatere ukrepe. Sem sodi predvsem določitev ožjega varstvenega pasu vzporedno ob zajetju in širšega varstvenega pasu za prispevno območje vodnega vira. Skupščina bo morala sprejeti odlok o preprečitvi gradnje na območju zaloga pitne vode in odlok o omejitvi in preprečitvi izpuščanja onesnaženih voda na območju vodnega vira zlasti v Kamniško Bistrico nad zajetjem. Predlog teh dokumentov bo pripravil center za zaščito voda.

F.S.

Asfalt v Volčjem potoku

Že več let si občani Volčjega potoka prizadevamo, da bi asfaltirali v vasi prvo cesto. Po planu krajevne skupnosti naj bi prišla na prvo mesto cesta št. 917 za Gorjančevim borštom. To idejo so volivci potrdili na zboru volivcev 16.2. 1974. Utemeljevali so jo tudi s tem, da te ceste ni mogoče vzdrževati s posipanjem. Večkrat se je že zgodilo, da so ceste posuli in popravili, ob prvem neurju pa je ves gramoz odnesla voda na sosedne travnike. Tako je bilo vse delo zaman. Velika težava je, ker vode ni mogoče nikamor speljati. Cesto bi bilo treba ob tej priliki tudi razširiti, da bi se bilo vsaj na določenih mestih lahko srečavati z avtomobili ali širokimi vozovi, naloženimi s hlodi. Pripomniti je treba, da Gozdno gospodarstvo pogosto uporablja to cesto za prevoz hlodovine iz gozdov. Čaka nas veliko dela, zato smo na zboru volivcev izvolili gradbeni odbor, ki bi organiziral in vodil dela. V odboru so predstavniki občanov, ki uporabljajo to cesto, zato bodo dela še pospešili. V odboru so tovariši: Janez BABNIK, Ludvik KONCILJA, Franc PIRNAT in Tone ŠARC. Vsi navzoči so potrdili sklep, naj se z deli začne čimprej. Upamo, da ne bo nikakršnih drugih težav in ovir, saj je bilo na tem sestanku veliko občanov in ni nihče nasprotoval gradnji.

Po poročilu predsednika sveta krajevne skupnosti ne bo dovolj denarja, da bi cesto dokončno asfaltirali. Uporabniki so pripravljeni tudi prispevati, delno z denarjem, pa tudi s prostovoljnimi delom pri gradbenih delih. S tem bi pocenili in pospešili gradnjo že težko pričakovane ceste. -ka

Ustanovljena kmetijska zemljiška skupnost

Pred dnevi se je v Kamniku zbralo 27 delegatov iz krajevnih skupnosti in iz temeljnih organizacij združenega dela s področja kmetijstva. Podpisali so samoupravni sporazum o ustanovitvi kmetijske zemljiške skupnosti. Ta skupnost bo skrbela za pravilno izrabo kmetijskih zemljišč v občini, spodbujala proizvodno sodelovanje med kmeti in kmetijskimi organizacijami in se zavzemala za preusmerjanje kmetijskih gospodarstev v sodobno tržno proizvodnjo.

Za predsednika skupščine so izvolili Ivana Orehovca, kmeta iz Zgornjega Motnika, za predsednika izvršilnega odbora pa ing. Francko Trebar, tehnologa iz obrata Perutnine v Duplici.

Člani skupščine so posebno poudarili, da bo treba v prihodnje bolj varovati kmetijska zemljišča in stanovanjsko in drugo gradnjo usmeriti na kmetijsko manj pomembna zemljišča, ki jih je tudi v kamniški občini še dovolj. Zato bo nova skupščina proučila tudi obstoječo urbanistično dokumentacijo in sprejela ustrezna stališča.

Posebnost kamniške zemljiške skupnosti je, da bo sooblikovalka celotne kmetijske politike v občini. Zato so v njen okvir vključili tudi sklad za pospeševanje kmetijstva.

-lj

industrija
pohištva
stol
kamnik
jugoslavija

Pustna parada malih cicibanov

Sneg, ki je zapadel prav po pustnem torku, je kot nalašč počakal, da so se cicibani lahko udeležili prireditve. Tako je bil poplačan trud neštetih mamic, ki so pripravljale svojim malčkom čim lepše paradne obleke in maske.

Ob 16. uri se je zbrala vsa ta mala pisano maskirana družčina na trgu pred samopostrežno trgovino Emona. V zbor so jih privabljali zvoki mengeške pihalne godbe. Razveseljeval pa jih je seveda tudi mož z osličkom in harmoniko. Tako se je zbralo skoraj 500 maškar.

Povorka je krenila skozi mesto. Kakšna pestrost: škrti, poštarčki, dimnikarčki, kraljičine, mucke, lisičke, kuharčki, kavboji, med njimi je ponosno stopal robot ter še in še. Nepozabna slika otroškega veselja.

Čeprav so Kamničani že vedeli za to prireditev, saj je postala že vsakoletna tradicija, so veselo koračnice privabile še več gledalcev. Tako so se napolnili vsi pločniki in okna. Vsi so veselo pozdravljali maskice in vsako še posebej. Komaj pa je utihnila godba, že smo

zaslišali harmoniko, ki jo je napihovala Mihelca. Tudi osliček je veliko doprinesel k veselemu razpoloženju.

Povorka je krenila skozi vesele mesto prav do Metalke. Nato pa je še ob spremljavi godbe postanek na trgu in sledilo je zaključno rajanje v dvorani Doma. Za vse je bilo premalo prostora. Seveda pa se dvorane ni dalo razširiti po „ribniško“. In zopet je harmonika poskrbela za veselo rajanje. Eni bi se veselili in poskakovali še in še, drugim pa so se že cedile sline po krofih; ki so seveda za cicibane od vseh krofov najboljši. Prehitro je potekel čas. Treba je bilo zaključiti dan, ki je bil za male cicibane morda najlepši in najveselejši v tem letu.

Veseli nas, da je v tej prireditvi letos sodelovalo tudi Turistično društvo in poskrbelo za godbo. Hvala jim!

Zahvala pa tudi podjetju „Kamnik“, ki je brezplačno nudilo dvorano.

Iskreno zahvaljevanje srečnih mamic pa je za prireditelja Zvezo prijateljev mladine pomenilo najlepše poplačilo za vso skrb, ki jo vsako leto posveti našim malčkom na ta dan.

M.

NA PUSTNI TOREK JE BIL KAMNIK POLN PISANIH MALIH MAŠKAR

Pravi kulturni praznik

V kamniški občini je podelitev Prešernovih bralnih značk postala že tradicija. Letos je srečanje mladih ljubiteljev knjig

misli vseh, ki jih družita ljubezen in spoštovanje do knjig.

Ko je pevski zbor OŠ Toma Brejca zapel pesem o veselem

PRIZNANJA NAJBOLJŠIM MLADIM BRALCEM: VINKO GOBEC, PREDSEDNIK OBČINSKE SKUPŠČINE, JE UČENCEM NAŠIH SOL IZROČIL KNJIŽNE NAGRADE

pripravila osnovna šola Toma Brejca.

Slovesnost naj bi bila ob slovenskem kulturnem prazniku 8. februarja, še posebno, ker v kamniški občini podeljujemo Prešernove značke. Niti najmanj ni narobe, da se prireditelji niso držali tega datuma. Nasprotno. Prireditve „za kulturni praznik“ še poudarjajo osamljenost tega dne v letu. Zakaj bi imeli kulturni praznik samo enkrat v letu? Zakaj ne bi bil kulturni praznik vsak dan, ko gremo v gledališče ali preberemo dobro knjigo? smo ob 8. februarju brali v Mladini. To je res. Zato se lahko pohvalimo, da smo s to prireditvijo dobili v kamniški občini pravi kulturni dan, ne le praznika zaradi praznika.

Za uvod smo izvedeli, kako in zakaj učenci OŠ Toma Brejca cenijo knjige. Knjiga je okno v svet. Knjiga je ogledalo ljudstva in njegov spomenik. Knjigo moramo spoštovati. Knjiga je kot vodna gladina, v kateri se zrcali pisateljeva duševnost. Knjiga je kot človek: ni pomembno, kakšna je na zunaj, važna je njena notranjost, vsebina. To prav gotovo niso le misli učencev te šole, marveč

vetru, so v ozadju na sceni oživelj pisani metulji. Skupaj z recitatorji smo prekleli atomski vek in slap rdečih tulipanov je pričal, da svet le ni tako brez-

PISATELJ UKANE TONE SVETINA JE S SVOJO NEPOSREDNOSTJO OSVOJIL MLADE BRALCE NA PRIREDITVI

čuten, da še velja, da nekoga moraš imeti rad. V mladih brezah se gnezdijo sanje in preproste besede — kruh, ljubezen, dobrota — še najdejo mesto v srcih ljudi. Ob Chopinovi pesmi Želja smo spet vsi postali mladi

in se spomnili, da so želje naš simbol. Pesniki to sicer bolje povedo, a vsi čutimo isto: kakor sončnice v soncu se polni zrelih semen sklanjamo k zemlji, čeprav tega ne znamo vsi izpovedati tako lepo.

Vendarle smo se spomnili tudi Prešerna. Mladi pevci so zapeli pesem Luna sije in z njo zaključili svoj nastop.

Baletna točka je res popestrila program in je kljub majhni zadregi z ozvočenjem pri občinstvu zbudila odobravanje. Take prijetne novosti so vedno dobrodošle.

Po programu je predsednik občinske skupščine podelil knjižne nagrade najprizadevnejšim dobitnikom bralnih značk. Zvrstilo se jih je lepo število in male nerodnosti in zadrege nekaterih izmed njih so napravile srečanje le še bolj prisrčno. Tovariši predsednik jih je pohvalil in zaželel, da bi se število značkarjev, ki je od prvega leta tekmovanja do danes že zelo naraslo, še povečalo.

najbolj poznan, nas je izredno pritegnil s svojim preprostim, neposrednim nastopom. Zanj so imeli učenci pripravljenih največ vprašanj. Mogoče zato, ker edini od gostov še ni bil na podobnem srečanju v Kamniku, medtem ko pesnika Minattija in Kuntnerja poznamo že z dveh recitalov kamniških gimnazijcev oz. študentov. Pisatelj nam je povedal, da so njegova dela o NOB dolg padlim tovarišem pa tudi vest za nekdanje in današnje sovražnike naše revolucije. Na šaljiv način nam je povedal, kako je v mladosti pisal dnevnik in se na ta način učil ločevati pomembno gradivo od nepomembnega.

Tone Kuntner nam je povedal: „Pišem, kadar ne igram, in obratno.“ Kot igralec je zelo rad igral Cankarjevega Lojzeta (Na klancu), sicer pa pravi, da je težko dobiti vlogo lika, ki je istih nazorov kot igralec. Kot pesnik zemlje trpi, ker zemlja umira. Umira pa zato, ker jo zapuščajo mladi. Tudi on jo je zapustil, vendar nerad, zato se vrača k njej in jo imenuje mati.

Ivan Minatti je kot lirik predvsem odvisen od razpoloženja. Njegova pesem Nekoga moraš imeti rad pove vse ali skoraj vse o njem. Simpatična je anekdota o začetku njegovega pesnjenja. Ko se je preselil v Ljubljano, se je izgubil v njenih ulicah. Namesto da bi se napolnil iskat stanovanje, je v obupu napisal svojo prvo pesem, ki jo je, kot pravi sam, k sreči izgubil.

Polni vtisov smo res občutili svoj kulturni praznik, čeprav ta dan ni označen v koledarju. Upamo, da so naši gostje poleg spominskih kamniških majolik odnesli s sabo tudi lepe vtise in da se bodo še kdaj radi vrnili med nas.

Ob koncu moramo pohvaliti še organizatorje srečanja mladih bralcev, učence, tovarišice učiteljice in pevovodjo OŠ Toma Brejca, ki so nam pripravili res prijetno doživetje, pravi kulturni praznik.

Mojca Založnik

Izreden naval v knjižnici

V lanskem letu je zabeležila kamniška matična knjižnica doslej nedosegljiv uspeh: izposodili so 28.500 knjig. To je za maloštevilen kolektiv zavoda lep uspeh, priznanje knjižnici in utemeljitev njene obstoja. Seveda je primerna tudi ponudba: knjižnica ima 21.500 knjig, od tega 4.000 strokovnih in 3.500 izvodov mladinske literature — torej skoro eno knjigo na občana. To so pa merila za knjižničarsko mnogo bolj razvite predele.

Zaupanje 18.300 izposojevalcev ni neutemeljeno, nakupljenih je bilo 2.800 novitet — največ doslej.

Res je potrošena vsota za drage knjige precejšnja: 9.200.000 S. din, vendar se koristno obrača. V knjižnico prihajajo ljudje iz najbolj oddaljenih krajev občine.

Zaradi želje vaščanov in njihove velike delovne vneme, bosta odprti dve podružnici, v Srednji vasi in na Lazah. Tjakaj bodo odpeljali del sklada matične knjižnice. Knjige bodo oddaljenim občanom dostopnejše, razbremenjena pa bo kamniška knjižnica, ki ji že primanjkuje prostora.

Žal pa naši občani premalo obiskujejo tri čitalnice; pionirji so pogumnejši in marljivejši. Odkar imajo svoje prostore, od lanskega poletja, v čitalnici mnogo presedijo, vendar jih pozimi odvrča mraz v prostorih.

Morda bo že v prihodnji zimi drugače, če bodo na voljo sredstva za ureditev ogrevanja.

Ob koncu pa še pripomba: izposojnina je malenkostna, vendar so se pogoji izposoje za strokovna dela in zamudnike zaostri: malomarnim bralcem v opomin, pridnim — dobro knjigo.

Z.S.

Počastitev kulturnega praznika v Motniku

Letos je poteklo 125 let, odkar je umrl velikan slovenske poezije dr. France Prešeren. To obletnico, in hkrati kulturni praznik, so 9. februarja dostojno proslavili tudi prebivalci krajevne skupnosti Motnik.

Ob mentorstvu tovarišic Grutschreiberjeve in Sempri-možnikove, so otroci osnovne šole Motnik in člani MA pripravili kulturni program. Mladi deklamatorji so prikazali kratek pregled stvaritev iz zakladnice slovenske poezije. Osrednje točke so bile pesnitve iz umetniško bogatega Prešernovega opusa, vendar so poleg tega predstavili še dela slovenskih pesnikov od Valentina Vodnika do pesnitve povojne generacije.

A.B.

750 let mesta Kamnika

Prof. IVAN ŽIKA

Stiasny v svoji knjigi o Kamniku pravi: Ljudska pripovedka pove, da so v Kamniku kovali denar, o čemer pa numizmatiki ne vedo ničesar (str. 25). Zgodovinar Parapet, ki je bil sam numizmatik (poznavelec in zbiralec starega denarja), je zamenjal iskal okrog Kamnika stare novce, pa ni mogel ničesar najti. Šele po prvi svetovni vojni so z gotovostjo uspeli dokazati, da so v Kamniku kovali denar. Zanimivo pa je, da večino do zdaj poznanih novcev iz kamniške kovnice niso našli v slovenskih krajih, pač pa daleč od Kamnika, onkraj reke Tise na Madžarskem in Romuniji.

Kovnico denarja so v Kamniku ustanovili grofje Andeški, morda že Bertold III., ki je umrl leta 1188, prav gotovo pa njegov sin Bertold IV. Čeprav to ni zapisano v nobeni znani listini, pa iz mnogih izročil zanesljivo vemo, da so grofje Andeški imeli izjemen položaj v državi in s tem tudi pravico do kovanja denarja. Cesar Friderik Barbarossa je pritegnil Bertolda IV. v krog svojih najožjih svetovalcev in mu podelil naslov vojvode Meranskega. Takrat so se posvetni in cerkveni velikaši potegovali zato, da bi mogli sami kovati denar in se s tem okoristiti.

Vojvoda Meranski je od cesarja prav lahko dobil dovoljenje za kovanje denarja ali pa si ga je kar sam prilastil, opirajoč se na svoj visoki položaj. Bila je pač doba ugodne konjunktore. Na Kranjskem pomeni vladavina Andechs-Merancev, ki so imeli svojo upravno središče v Kamniku, velik gospodarski napredek naših krajev, k čemer so brez dvoma pripomogle tudi njihove kovnice denarja v Kamniku, Slovenj Gradcu in Hrvaškem Brodu.

Ugotovili smo, da so viri o breških denarjih in o kovnici v Kamniku iz najnovejše dobe. Prvi je pisal o breškem denarju prof. Arnold Luschin-Ebengreuth v dunajskem Numizmatičnem časopisu (Wiener Numismatische Zeitschrift) 1922-1923. V slovenskem jeziku pa je objavil mariborski časopis za zgodovino in narodopisje leta 1933 razpravo mariborskega numizmatika Egon Baumgartnerja pod naslovom „Kovnici Slovenj Gradec in Kamnik v dobi Andechs-Merancev“. V že omenjenem dunajskem numizmatičnem časopisu pa je v letnikih 1947, 1949, 1959 in 1961 več razprav o cvetoči dobi breških pfenigov. Od tod izvirajo tudi glavni podatki v našem sestavku.

Kakšne pa so bile denarne razmere pri nas v tem času?

V 12. stoletju, tik preden so v Kamniku začeli kovati denar, so v naših krajih računali z markami, librami, šilingi (šiling = solidus) in penazi (penes = pfenig = denarius). Marka je bila tudi neka utežna enota, ki pa ni bila povsod enaka. Dunajska marka je tehtala kakih 280 gramov, beneška pa okrog 237 gramov. Utežna marka je imela 4 fertone = 8 unc = 16 lotov = 32 setinov = 64 kvintinov. Srebrni pfenigi ali penazi so bili v srednjem veku nekaj drobšč. Penaz je tehtal približno en gram. Vsoto 240 penazov so imenovali funt ali libro. Po Oglejski patriarhiji je imela ena libra 20 šilingov, šiling pa 12 penazov. Po Bavarskem je imela libra 8 šilingov, šiling pa 30 penazov. V obeh primerih je to dalo 240 penazov. Kovali so samo penaze, računali pa z markami, librami in šilingi.

Po naših krajih je šlo 610 kovanih penazov na eno števno marko, ki pa je ne smemo zamenjati z utežno marko. Utežna marka je imela pol funta ali pa 120 penazov čistega srebra v palicah. Kovani penazi so imeli dostikrat le tri četrtine srebra in eno četrtino bakra, zato jih je bilo treba več na eno števno marko, da je bila vrednost enaka utežni marki. Razločevali so še slovensko libro (libra Sclabonica), ki je imela le osem penazov, ter libro penazov z dvajsetimi penazi. Zlato so tehtali. Njihova vrednost nasproti srebru je bila včasih v razmerju 1 : 10.

Kaj pa so dobili naši predniki za eno marko? Po poprečnih izračunih je veljala ena kmetija 4 marke. Kmetija pa je obsegala okrog 12 oralov zemlje. Mere za žito so bile modij (modius) in vagan ali mera. Vagan je bil v različnih krajih različne velikosti. Navadno so računali šest vaganov za en

modij. Iste velikosti kot modij je bil tudi škaf. Kasneje se je uveljavil avstrijski mut, ki je imel 5 modijev ali 30 vaganov (Kos, Gradivo IV, str. XCVI).

Seveda nam je nenavadno in skoro nerazumljivo, da so denar iz kamniške kovnice našli v daljnih krajih Madžarske in Romunije. Če hočemo to razumeti, se moramo najprej seznaniti z madžarskimi denarnimi težavami v dvanajstem stoletju. Madžarski srebrni denar je po letu 1100 izgubil skoraj vso veljavo. Drobni denar, ki je vseboval 0,144 grama finega srebra, je bil vreden le osmi del breškega pfeniga ali penaza. Za breški pfenig je bilo torej treba odšteti osem madžarskih denarjev. Namesto malovrednega denarja so na Madžarskem poravnali večje račune kar s čistim srebrom, ki so ga tehtali. To je seveda pomenilo povratek k nekovanemu srebrnemu plačilnemu sistemu in je čisto razvednotilo denar ter ohromilo gospodarstvo. Že v prvi križarski vojni leta 1147, ko so križarji prešli kraje od Donave vzdolž naše jezikovne meje do izliva Mure v Dravo, so se Madžari seznanili z dobrim denarjem iz zahodnih evropskih dežel. Še bolj pa so prišli v stik s solidno valutno v tretji križarski vojski leta 1189, ki jo je vodil cesar Friderik Barbarossa vzdolž ob Donavi in skozi našo Bačko na Beograd in Niš. Spomnimo se cesarjeve zapovedi, da nihče ne sme na pot v Sveto deželo, ki ne bi ponesel s seboj tri marke srebrnega denarja. Vojska Friderika Barbarosse je štela sto tisoč mož. Za ljudsko prehrano in za konje so morali sproti kupovati hrano. Križarji so se z Madžari že vnaprej zedinili o odškodnini za hrano ljudi in

preskrbo konj: za eno marko srebra bodo Madžari dali štiri krepke osle in za sto konj krme. Pri menjavi denarja pa so Madžari križarje močno prikrjajšali, saj so jim za dva breška pfeniga dali samo štiri madžarske novčiče.

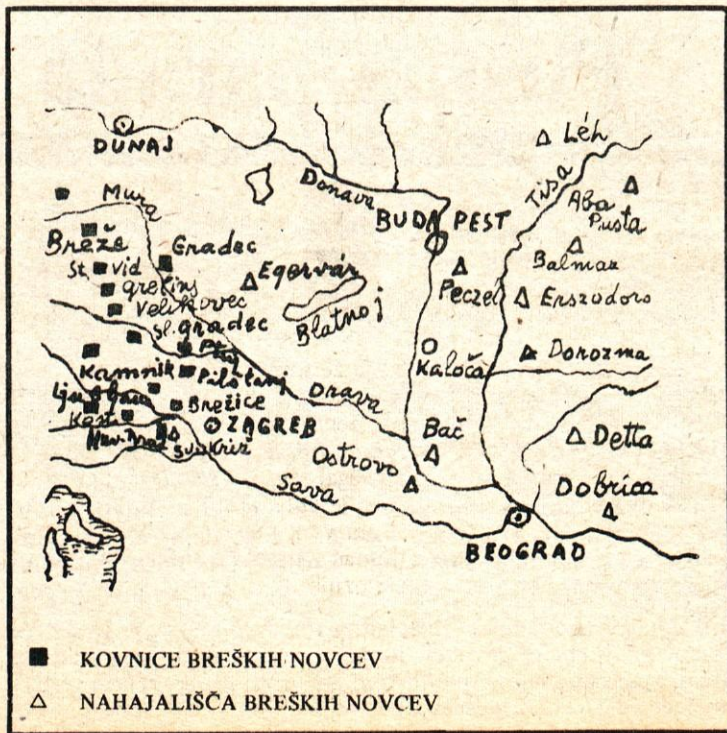
Križarji so torej pustili v deželi mnogo dobrega denarja, kar je imelo ugodne posledice za madžarsko gospodarsko življenje. K temu moramo dodati še navezavo trgovskih stikov z Bizancem in nekaterimi gospodarskimi središči v zahodni Evropi ter naselitev nemških kolonistov, zlasti rudarjev, po Panonski nižini in v goratih predelih Karpatov. Vse to je znatno spremenilo gospodarstvo in deželi. Cveteči trgovini pa seveda ni mogel ustrezati neugledni domači mali srebrni denar, pa tudi izmenjava blaga za čisto srebro je bila velika ovira v trgovskem poslovanju. Zato je pač razumljivo, da je bilo povpraševanje po dobrem denarju čedalje večje. Trgovci iz tujih dežel so izkoristili priložnost in kmalu je tuj denar, ki je domačega daleč prekašal po vrednosti, postal priznana valuta in je prešel v splošno uporabo.

Na Madžarskem je bil najbolj priljubljen breški pfenig (frisaticus), ki je postal pravo domače plačilno sredstvo. Zgodovinarji se čudijo, zakaj je prav breški pfenig dobil tako veljavo, ne pa na primer regensburški ali pa koelnški denar, saj je imela Madžarska z obema mestoma živahno trgovsko izmenjavo, s Koroško in Solnograško pa le neznanost. Odkod torej taka prednost breškega denarja pred vsemi drugimi novci.

Na to vprašanje odgovarja madžarski zgodovinar Homan Balint, ki je podrobno preučeval madžarsko denarništvo v tej dobi. Kot odločilni vzrok navaja sorodstvene zveze med madžarskim Arpadovim kraljevskim dvorom in mogočno Andechs-Meransko grofovsko rodbino, ki je takrat stala na vrhu svoje moči in slave. Madžarski kralj Andrej (1205-1235) se je namreč poročil s hčerko meranskega vojvode Bertolda IV., še ko je bil hrvaško-slavonški ban. Bertold je gotovo svoji hčerki dal za doto lep tovor breških srebrnih kovancev in med njimi tudi precejšnje količine novcev iz svoje kovnice v Kamniku. Zato ni čudno, da so kovance Bertolda IV. iz njegove kamniške kovnice, kolikor je do sedaj poznano, našli samo na Madžarskem. Kraljica Bertruda je že naslednje leto svojega vladanja dosegla, da je bil njen mlajši brat Bertold V. imenovan za nadškofa v Kaloči (sredi med Budimpešto in našo državno mejo ob Donavi). Kraljica je na vso moč podpirala uvoz breškega denarja očitno tudi v želji, da služi interesom in koristim svojega sorodstva.

Pričakovali bi zato, da se bo dotok v meranskih kovnicah kovanega denarja po letu 1213, ko so zarotniki umorili kraljico, zmanjšal. Vendar pa našli najdbe na Madžarskem, da je uvoz breškega denarja šele nekaj let po nasilni kraljičini smrti dosegel svoj višek. Seveda, tu je bil še njen brat Bertold V., nadškof v Kaloči, ki je bil dejansko kraljevi namestnik v deželi in je vodil vse državne posle namesto svojega svaka kralja Andreja, ki se je nenehno bojeval in sprotil praznil ves denar iz državnih blagajn. Spomnimo se še, da sta se leta 1208 zatekla na madžarski kraljevi dvor še kraljičina brata bamberški škof Ekbert iz Beljaka in istrski mejni grof Henrik IV. iz Kamnika, ker sta bila obdolžena sodelovanja v zaroti in umoru nemškega kralja Filipa. Ko sta se čez dve leti vrnila domov, sta seveda še pospešila dobavo denarja bratu Bertoldu na Madžarsko. Zato lahko govorimo, da je v tej dobi uvoz breškega denarja na Madžarsko dosegel svoj višek in se nadaljeval najbrž z nezmanjšano silo tudi še po letu 1218, ko je Bertold V. postal oglejski patriarh in sam začel kovati denar. Seveda pa je kovna dejavnost na Koroškem in Kranjskem tako zelo narasla predvsem zaradi velikih količin srebra, ki so ga pridobivali v takrat odkritih novih bogatih rudnikih srebrne rude na Koroškem.

(prihodnjič dalje)

MLADI SE IZOBRAŽUJEJO: Z DVODNEVNEGA SEMINARJA ZA PREDSEDNIKE MLADINSKIH AKTIVOV V KAMNIŠKI BISTRICI

PETEK, 12. aprila 1974
Mladinski koncert duo Lorenz, violončelo—klavir, s komentarijem, ob 17. uri.

PETEK, 19. aprila 1974
Šentjakobsko gledališče Ljubljana, Garcia Federico Lorca: „DOM BERNARDE ALBE“, ljudska igra. Predstava bo ob 17. uri za popoldanski abonma.

Mali oglas

Prodajam dobro ohranjen tovornjak T A M, kasonar, v voznem stanju.

Ponudbe pod: „Ugodno“ poslati uredništvu

Kamniška kronika

FEBRUAR 1974

POROKE:

Miroslav Berlec iz Kamnika, ekonomski tehnik, star 23 let, in Milena Vidmar iz Mekinj, ekonomski tehnik, stara 25 let; Slavko Jenko iz Zg. Brnika, zidar, star 21 let, in Marija Rode iz Zagorice, galanteristka, stara 20 let; Anton Kodra iz Črnega vrha, šofer, star 23 let, in Antonija Pirš iz Buča, delavka, stara 21 let; Ciril Križelj iz Mlake, študent kemije, star 22 let, in Ivana Obrulk iz Komende, uslužbenka, stara 22 let; Milan Martinjak iz Šenčurja, inštalater centralnih napeljav, star 27 let, in Angela Jerman iz Most, delavka, stara 22 let; Mirko Puškar iz Črne, delavec, star 21 let, in Emica Romšak iz Črne, delavka, stara 17 let; Jože Rifič iz Gozda, delavec, star 23 let, in Štefka Kregar iz Kregarjevega, delavka, stara 17 let; Franc Zavasnik iz Črnega vrha, šofer, star 27 let, in Marija Vrančar iz Buča, delavka, stara 20 let; Janez Zorman iz Šmarce, strojni tehnik, star 25 let, in Cvetka Vrhovec iz Kamnika, delavka, stara 21 let.

SMRTI:

Rudolf Jeraj iz Gore, mizarski mojster, star 51 let; Frančiška Novak iz Komende, družinska upokojenka, stara 70 let; Katarina Novak iz Spitaliča, upokojenka, stara 72 let; Ivana Prelesnik iz Stahovice, gospodinja, stara 74 let.

Selani si želijo kulturni dom

Prva dela pri obnovi kulturnoprosvetnega doma na Selih so se pričela že lani. Prvi vidnejši napredek pa se je pokazal v začetku marca, ko so prijeli za delo mladinci, člani letos ustanovljenega MA — Sela. Mladinci so se namreč obvezali, da bodo opravili vsak 100 ur prostovoljnega dela in tako pripomogli, da se izpolni tridesetletna želja selskih krajanov po svojem kulturnem središču. Pred vojno so bile v tej zgradbi, ki je imela veliko dvorano, stalne kulturne prireditve, imeli pa so tudi bogato knjižnico.

Kako velika je želja Selanov, zlasti mladine, da se obnovi kulturni dom, kaže dejstvo, da se mladinci v velikem številu odzivajo vabilu na delo. Vsako soboto jih pride na gradbišče 10—20 in delajo po 6—8 ur. Tudi ostali občani z navdušenjem spremljajo ta premik in že zbirajo sredstva, s katerimi bodo pripomogli k obnovi doma.

Načrte za adaptacijo stavbe je napravil dipl.ing. arhitekt Rado Jemc iz Bleda, ki je član lovske družine Sela.

Resda bodo finančne težave, zlasti velik del načrta so mladinci že izvedli s svojo obvezo, ki so se je lotili z vso resnostjo. Za denarna sredstva so zaprosili tudi občinsko konferenco ZMS Kamnik in prepričani so, da jim te prošnje ne bodo odrekli, saj so to prva sredstva, ki jih bo dobila selska mladina v vsem povojnem obdobju. Res je, da so bili tega krivi tudi sami, ker niso organizirali aktiva, res pa je tudi, da s strani OK ZMS ni prišla nobena taka pobuda vse do konca lanskega leta, ko so na Selah ustanovili mladinski aktiv.

J.K.

NAJMLAJŠI ZA DAN ŽENA

Ob letošnjem dnevu žena so bile v delovnih kolektivih in v krajevnih skupnostih številne slovesnosti. Tudi letos so učenci osnovne šole Frana Albrehta in učenci glasbene šole iz Kamnika pripravili že tradicionalni program pesmi in recitacij za žene iz naših delovnih kolektivov. Uprizorili so tudi Klopčičevo enodejanko Mati.

Udeleženke, ki jim je bila ta prireditev namenjena, so bile s programom zelo zadovoljne, čeprav bi bilo zaželeno, da bi bil prihodnji obisk takih prireditev boljši.

—lj

IZ NAŠIH KRAJEV

Komisija za vojaške vojne invalide pri občinskem odboru ZZB NOV je ob Dnevu žena obiskala in obdarila 90 partizanskih vdov, mater ter aktivistke NOB. Žene so bile pozornosti zelo vesele.

24. marca smo praznovali svetovni dan invalidov pod geslom „Invalid-tvoj tovariš“. V naši občini že dve leti deluje društvo telesnih invalidov, ki vključuje tudi invalide domžalske občine. Skupaj ima 375 članov. Društvo finančno pomaga težjim invalidom. Doslej so organizirali tudi več izletov v

Metliko, Postojno in drugam, ki se jih je lani udeležilo kar 170 članov. Ustanovili so tudi šahovsko sekcijo.

Ob dnevu invalidov so podprli prizadevanje za hitrejšo zaposlovanje invalidov v delovnih organizacijah in za hitrejši razvoj poklicne rehabilitacije. Invalida je treba kot enakopravnega občana vključiti v združeno delo. „Invalid — tvoj tovariš“ — ni klic po usmiljenju, pač pa klic po ustvarjanju pogojev za enakopravno delo in življenje, to je klic po toplih človeških medsebojnih odnosih.

ZARES MALA ŠOLA

Živimo v času, ko znanje ne samo, da ne sme biti, tudi ne more biti privilegij. Hiter razvoj proizvodnje zahteva iz dneva v dan večjo armado delavcev, ki morajo biti kos vsem nalogam, ki jih postavlja prednje industrijsko-tehnična revolucija. Število delavcev z modrimi ovrtniki se iz dneva v dan manjša, na drugi strani pa se bliskovito širi število delavcev z belimi ovrtniki. Delo se torej vedno bolj intelektualizira. Tudi klasična slika proletariata se je močno spremenila. Možgani so danes najbolj iskano blago, ker je prav od tega blaga odvisen nadaljnji razvoj človeških odnosov. Žal smo danes priča nerazumljivemu pojavu. Nerazvite dežele, kot tudi dežele v razvoju na debelo izvažajo možgane v visoko razvite dežele. Naša dežela vlaga ogromna sredstva v šolanje strokovnjakov. Žal pa ta trdo prigran sredstva v veliki meri podpirajo razvoj že razvitih dežel, namesto, da bi se obrestovala doma, saj vemo, da v izvozu možganov prav nič na zostajamo za nekaterimi nerazvitimi deželami. Izvoz možganov podpira pri nas kadrovska pa tudi stanovajska politika. Tako je bilo vsaj doslej.

Izobrazba v razvitem svetu vedno bolj pridobiva na pomenu. Nič manj ali še bolj je potrebna tudi deželam v razvoju.

V razvitem svetu si močno prizadevajo, da bi v prid izobraževanja ljudskih množic storili kar največ že v obdobju, ko so investicije za izobraževanje najbolj rentabilne, to je predšolsko obdobje. To spoznanje pri nas žal zelo počasi prodira v ospredje, saj smo v pogledu zanjeta predšolskih otrok v VVZ na repu med evropskimi deželami. Naša dežela je stopila na pot hitrega gospodarskega razvoja in je negativne posledice, ki jih poleg pozitivnih posledic ne manjka, zlasti ne na področju družine, niso mogle obiti.

Zaradi sprememb v sodobni družini se vzgojna učinkovitost družine manjša. Zato prevzema vzgojno iniciativo v vedno večji meri družba. Vzgoja se torej institucionalizira. To velja zlasti za otroke od sedmega leta naprej, v manjši meri pa za otroke do sedmega leta starosti. Zato je vzgojni deficit prav v tem obdobju največji, se pravi v obdobju, ko je mogoče za otrokov vsestranski razvoj največ storiti.

V SR Sloveniji znaša procent v VVZ zajetih predšolskih otrok 18 %, kar je zelo, zelo malo. Da pa bi omilili prikazane razmere, vključujemo otroke v tako imenovano malo šolo. Ta šola pa je zares mala, saj vsebuje samo sedemdeseturni program. V občinah, ki jim je več do priprav otrok za vstop v šolo, je program male šole obsežnejši, najdlje pa traja takšna priprava eno leto. Vedeti pa moramo, da so vsi programi male šole samo neenakovredno nadomestilo za sistematično in organizirano vzgojo v okviru VVZ. Sedemdeseturni program male šole je komaj nekaj boljše kot nič.

V kamniški občini je že nekaj let udomačen sedemdeseturni program. Škoda, da tudi v tej obliki skrbi za predšolskega otroka zaostajamo za nekaterimi občinami. Že večkrat sem poudaril in poudarjam tudi na tem mestu, da je lažje napisati deset resolucij o skrbi za vzgojo otrok, kot enemu otroku, kki izhaja iz socialno šibkih razmer pomagati, da razvije svoje sposobnosti, do česar ima pravzaprav pravico. Žal pa pravica do izobraževanja ni isto kot so pogoji za izobraževanje. Minilo je že 300 let, odkar se je porodila ideja o enotni osnovni šoli. Žal pa še danes ne moremo trditi, da imamo enotno osnovno šolo, se pravi, da zaradi različnih pogojev

za izobraževanje nimajo vsi otroci tudi enake pravice do izobraževanja. V Ljubljani dobijo otroci drugačno osnovno izobrazbo, kot jo dobijo otroci v Tuhinju. Resolucije, ki govorijo o pravicah do enake izobrazbe torej niso iste, kot je izobrazba sama.

Nekatere šolnike vznemirja osip na vseh vrstah šol, zlasti pa v osnovni šoli. Vedeti moramo, da je osip samo posledica razmer, ki vladajo na področju izobraževanja. Le-te pa so takšne, kakršne so in se kot nalašč nočejo spremeniti. Ne delajmo si utvar, da bomo z odpravo nezadostnih ocen odpravili krizo, ki vlada na področju izobraževanja. Vzroki za krizo so mnogo globlji.

Neenaki pogoji za izobraževanje pomenijo žarišče socialne diferenciacije. To pa je pojav, ki naši družbi ne more služiti v okras. Vedeti moramo, da se socialna diferenciacija ne začne v osnovni šoli, ne v gimnaziji, ne na univerzi, temveč v otrokovi najnežnejši dobi, to je v njegovem predšolskem obdobju. Nič novega ne bom povedal, če povem to, kar je znanstveno ugotovljeno, da je mami mogoče največ storiti za človekov vsestranski razvoj v predšolskem obdobju, to je v dobi, ko je otrokov življenjski sistem najbolj plastičen. Kar v tem obdobju zamudimo, ne moremo nikoli več nadoknaditi. Prav zato pa poudarjamo pomen načrtne predšolske vzgoje v okviru VVZ.

Takoimenovano malo šolo organiziramo z namenom, da bi nadoknadili to, kar smo zamudili. To pa nam uspeva samo v manjši meri. Poleg vsega moramo vedeti, da gre otrok v malo šolo mnogo prepozno.

Starše želimo opozoriti, da mala šola ni nekaj več kot vzgoja v otroškem vrtcu, temveč samo zares skromno nadomestilo le-te. Mala šola tudi ni šola v malem. V mali šoli se otroci ne učijo ne pisati ne čitati, ne računati. V mali šoli se otroci učijo skozi igro, pridobijo si vsaj nekaj socialnih navad. To pa omogoča otroku uspešnejši start v osnovni šoli. Novo ustavno obdobje nam bo prineslo pozitivne spremembe tudi na področju izobraževanja in vzgoje. Ko bodo delovni ljudje sami odločali o sadovih svojega dela, se jim srce ne bo krčilo, ko bodo oddvajali del ustvarjenega dohodka za vzgojo in izobraževanje svojih otrok, saj bodo vedeli, da so v izobraževanju naložena sredstva najboljše naložena in da dajejo najvišje obresti.

prof. Anton Mihelj

NOVOSTI V KAMNIŠKI KNJIŽNICI

KNJIGE ZA MLADINO:

Suhodolčan L.: NAOČNIK IN OČALNIK, Dickmann M.: PADU JE NOR, Mann Th.: TRI NOVELE, Avanzo M.: PRAVICA SKAZICA, Adamič E.: POJTE Z NAMI, Sinkovec C.: SONCE NA HODULJAH, Lindgren A.: NAJBOLJŠI KLJUKEC, Makarovič Sv.: TAKE ZIVALSKO... MLADI VEDEŽ OD A — Z, Rebolj T.: GOLDENBRUK IN SANJA, Ferlež I.: SIVA DRUŠČINA, PAPIRNATA DETELJICA 1—5 KNJ., Zorman I.: STORŽKOVO POPOLDNE, Sekora O.: DOGODIVŠČINE MRAVLJINČKA, Lobe M.: BABICA V JABLANI, Cerkovnik M.: PRAVLJICA NA VISOKIH..., Suhodolčan L.: MORNAR NA KOLESU, Makarovič Sv.: ZAJČEK GRE NA LUNO, Brenk K.: DOLGA POT, Ingolič A.: UDARNA BRIGADA

TRI AKTIVISTIČNE...

Društvo „SOLIDARNOST“ je že v stari Jugoslaviji imelo igralško skupino, s katero je gostovalo, kjer je pač dobilo dvorano. Zato sta bila vedno dva člana zadolžena. Tako sta pokojna tovariša PREGELJ Ivan in POZNIK Franc prišla v iskanju dvorane tudi v Gornji grad. Z dvorano je razpolagal sam škof Bonaventura Jeglič. Ko sta vstopila v dnevni prostor, je kuharica ravno pripravila malico za škofa in odšla. Torej mora vsak čas priti. Sline so se jima cedile ob pogledu na obilen domač narezek in rumeno se svetlika-joče vino. Pa se spomni šaljivi Poznik: Ivan, kaj rečeš, kakšno vino škof pije?

Ivan pa ne bodi len, vzame polič in ga nastavi na ustnice. Prijetno je zaklokotalo po grlu, ravno ko vstopi škof Jeglič. — Verjetno je bilo tudi to krivo, da dvorane nista dobila.

V prostoru okrajnega odbora Osvobodilne fronte (sedanja kavarna) vstopi aktivist iz Črnega grabna. Počasi brska po vseh žepih in iz vsakega potegne drug zavoj. Na vprašanje tovarišice Rezke Vrhunc: Kaj bi rad, tovariš? — se približa in pravi: Prinesel sem članarino za OF ...

Vse otroške in mladinske ustanove so vzrastle po vojni na pobudo Antifašistične fronte žena. Tako je prišla delegacija žena k enemu izmed predsednikov okrajja s prošnjo, za moralno in materialno pomoč pri organizaciji otroških jasli v Kamniku. Ko smo mu obrazložile naše težave in želje, nas nekaj časa gleda potem pa pravi: Ja, kakšne jasli bi pa pravzaprav rade, kravje ali kozje?

M.B.

Obračun krajevnih skupnosti za leto 1973

NADALJEVANJE
SELA
DOHODKI

1. krajev. samop. od 1.1.-31.12.1973	52.511,80
2. obresti ljubljanske banke	1.330,20
3. dotac. SOB - dvorano v domu	10.000,00
4. dotac. SOB za funkcional. stroške	900,00
5. dotac. SOB - stroške element. nezdod.	5.760,00
6. dotacija SOB za ceste II. reda	10.540,00
7. prenos sredstev iz leta 1972	42.492,77
skupaj:	123.534,77

IZDATKI - STROŠKI

1. bančni stroški	56,30
2. potni in prevozni stroški	900,00
3. stroški - pomoč občan. pri ured. cest	929,00
4. pomoč občan. pri gradnji vodov.	1.003,15
5. stroški vaških cest in potov.-gram.	62.645,55
6. stroški cesta Rožično	6.631,75
7. stroški cesta Markovo	1.210,00
8. stroški cesta Podhruška-Sela	712,40
9. stroški cesta Trobelno	3.233,80
10. stroški urejevanje dvorane	5.145,40
11. stroški cesta Sovinja peč-Logar	1.461,50
skupaj:	83.928,85
Saldo:	39.605,92

SREDNJA VAS
DOHODKI

1. krajev. samop. od 1.1.-31.12.1973	60.803,40
2. obresti ljubljanske banke	1.768,90
3. dotacija SOB za funkcionalne stroške	900,00
4. dotac. SOB za vodovod Srednja vas	15.000,00
5. dotac. SOB za ceste II. reda	6.596,00
6. prenos sredstev iz leta 1972	68.074,79
skupaj:	153.143,09

IZDATKI - STROŠKI

1. bančni stroški	132,35
2. prisr. PGD Srednja vas	10.000,00
3. stroški - vodovoda	69.951,85
4. stroški zadržnega doma	15.201,25
5. stroški vaška pot v Velenak	1.922,10
6. stroški cesta Srednja vas-Zaplečje	2.000,00
7. stroški vaških cest in potov	3.511,00
8. stroški pot v Vaseno	1.537,50
skupaj:	104.256,05
saldo:	48.887,04

ŠMARCA
DOHODKI

1. krajev. samop. od 1.1.-31.12.73	105.023,95
2. obresti ljubljanske banke	2.433,25
3. dotacija SOB za funkcional. stroške	1.000,00
4. dotacija SOB za ceste II. reda	3.604,00
5. prenos sredstev iz leta 1972	89.808,41
skupaj:	201.869,61

IZDATKI - STROŠKI

1. bančni stroški	101,75
2. stroški - administrativni	660,00
3. stroški - javna razsvetljava	12.100,00
4. zavarovanje kulturnega doma	215,80
5. stroški - kult. dom elektrika	255,65
skupaj:	13.333,20
saldo:	188.536,41

ŠMARTNO
DOHODKI

1. krajev. samoprisp. od 1.1.-31.12.73	80.149,85
2. obresti ljubljanske banke	1.016,60
3. dotacija SOB za funkcional. stroške	1.000,00
4. dotac. SOB za vodovod Šmartno	15.000,00

5. dotac. SOB za vodovod Gradišče	8.000,00
6. dotac. SOB za element. nezdod. stroške	1.900,00
7. dotac. SOB za ceste II. reda	27.064,00
8. dotac. SOB - poglob. potoka, posip ceste	1.500,00
9. prenos sredstev iz leta 1972	41.553,78
skupaj:	177.184,23

IZDATKI - STROŠKI

1. bančni stroški	91,75
2. stroški - vodovod Šmartno	49.123,80
3. stroški popravilo pisal. stroja	127,00
4. stroški cesta Ravne-Sela	500,00
5. stroški vodovod Gradišče	5.525,55
6. stroški stalni spoj telefona	480,00
7. stroški vzdrževanje cest	6.705,00
8. osebni doh. Sušnik	6.000,00
9. regres za dopust	300,00
10. prisr. na oseb. doh. 3.641,70	9.941,70
11. vračilo občan. Buča-posojilo	3.000,00
skupaj:	75.494,80
saldo:	101.689,43

ŠPITALIČ
DOHODKI

1. krajev. samoprisp. od 1.1.-31.12.1973	30.401,70
2. obresti ljubljanske banke	542,45
3. dotacija SOB za funkcional. stroške	900,00
4. dotacija SOB - stroške element. nezdod.	2.000,00
5. prenos sredstev iz leta 1972	22.354,39
skupaj:	56.198,54

IZDATKI - STROŠKI

1. bančni stroški	20,00
2. potni in prevozni stroški	800,00
3. stroški - vaških cest in potov	12.137,00
4. prisr. krajev. organ. SZDL	2.549,05
5. stroški - javna razsvetljava	108,00
6. stroški zadržnega doma	2.785,75
7. stroški odstranitev škode element. nezdod.	2.000,00
8. prisr. PGD Špitalič	5.000,00
9. pomoč občan. pri gradnji vodov.	577,70
10. stroški - pokopališča	475,00
skupaj:	26.402,50
saldo:	29.796,04

TUNJICE
DOHODKI

1. krajev. samoprisp. od 1.1.-31.12.1973	77.386,00
2. obresti ljubljanske banke	7.211,85
3. dotacija SOB za cesto Vrhovlje	8.000,00
4. dotac. SOB za funkcional. stroške	1.000,00
5. dotac. SOB za ceste II. reda	8.160,00
6. prenos sredstev iz leta 1972	79.237,84
skupaj:	180.995,69

IZDATKI - STROŠKI

1. bančni stroški	103,10
2. stroški - vodovod	43.903,60
3. stroški cesta Laniše	11.900,15
4. stroški cesta Tunjice-Vinski vrh	17.958,90
5. stroški razsvetljava	379,00
6. stroški cesta Laniše-Sidraž	3.450,00
7. stroški cesta Srednji vrh-Škle	1.607,50
8. stroški cesta Tunjice-Komenda	3.309,00
9. stroški pokopališča	1.853,65
10. stroški pot Bukovnik	343,10
skupaj:	84.808,00
saldo:	96.187,69

TUHINJ
DOHODKI

1. krajev. samoprisp. od 1.1.-31.12.1973	110.551,40
2. obresti ljubljanske banke	3.332,60
3. dotacija SOB k TP Češnjice, Liplje	30.000,00
4. dotacija SOB za funkcional. stroške	1.000,00
5. dotacija SOB za ceste II. reda	4.794,00
6. prenos sredstev iz leta 1972	133.684,68
skupaj:	283.362,68

IZDATKI - STROŠKI

1. bančni stroški	111,70
2. potni in prevozni stroški	1.000,00
3. stroški - administrativni	1.180,00
4. stroški - cesta Laze-Zg. Tuhiinj	935,00
5. pomoč PGD Tuhiinj	3.295,10
6. stroški - pomoč občan. pri gradnji vodov.	504,00
7. stroški cesta v Golcih	1.560,00
8. stroški cesta v Češnjicah	1.014,00
9. stroški pokopališča	61.652,75
10. stroški cesta Stara Sela	3.692,70
11. stroški most Laze-Stara Sela	4.310,30
12. stroški cesta Cirkuše	1.300,00
skupaj:	80.555,55
saldo:	202.807,13

VOLČJI POTOK
DOHODKI

1. krajev. samoprisp. od 1.1.-31.12.1973	38.693,00
2. obresti ljubljanske banke	1.270,10
3. dotac. SOB za funkcional. stroške	900,00
4. dotac. SOB za cesto Perovo-Rudnik	8.000,00
5. dotac. SOB za cesto Zg. Rudnik-Volj. potok	5.440,00
6. prenos sredstev iz leta 1972	8.545,13
skupaj:	62.848,23

IZDATKI - STROŠKI

1. bančni stroški	63,70
2. stroški - vodovod (izredni)	6.165,20
3. stroški prostora za seje	200,00
4. prisr. PGD Duplica	1.000,00
skupaj:	7.428,90
saldo:	55.419,33

VRANJA PEČ
DOHODKI

1. krajev. samoprisp. od 1.1.-31.12.73	35.929,35
2. obresti ljubljanske banke	1.400,70
3. dotacija SOB za funkcional. stroške	900,00
4. dotacija SOB za ceste II. reda	10.880,00
5. prenos sredstev iz leta 1972	21.556,14
skupaj:	70.666,19

IZDATKI - STROŠKI

1. bančni stroški	23,00
2. potni in prevozni stroški	400,00
3. stroški - cesta Vel. Lašnja-Vaseno	1.603,90
4. stroški vaška pot Palovče-Mezek	1.309,00
5. stroški pot Palovče do Dovčarja	2.006,00
6. stroški pot Zg. Palovče-Trobelno	2.176,00
7. stroški vaška pot proti Brumu	1.020,00
8. stroški cesta Kratna-Vel. Lašnja	3.374,50
9. stroški vaška pot Sp. Palovče-Bevk	1.649,00
10. stroški vodovod Vranja peč	10.000,00
11. stroški prostor za seje (nabava peči)	1.303,90
skupaj:	24.865,30
saldo:	45.800,89

DOTOK SREDSTEV KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA IN OSTALI DOHODKI OD 1.1.1973 DO 31.12.1973

Krajevna skupnost	dotok sredstev krajev.samopr.	dotac. SOB skladi pri SOB	dohod.od gosp. organ.in občanov	prenos iz leta 1972	skupaj	vrednost prost.ur in dod.sredstev
1. Črna	105.024,05	25.791,00				
2. Duplica	154.772,40	194.211,70	52.994,25	17.957,72	201.767,02	102.810,00
3. Godič	71.858,55	315.540,00	107.461,35	111.059,97	567.505,42	8.700,00
4. Komenda	193.465,25	69.140,00	45.777,90	59.092,61	492.269,06	7.200,00
5. Kam. Bistrica	207.284,30	74.612,00	7.699,65	23.181,26	293.486,16	21.000,00
6. Moste	132.662,00	6.576,00	27.908,15	36.483,80	346.288,25	5.250,00
7. Motnik	55.275,75	59.624,00	12.278,45	6.059,05	157.575,50	
8. Nevlje	129.898,20	48.270,00	3.131,50	35.441,92	153.473,17	23.550,00
9. Podgorje	74.622,25	8.480,00	72.376,55	185.178,06	435.722,81	9.750,00
10. Pšajnovica	22.110,40	46.032,00	6.631,55	85.877,03	175.610,83	
11. Sela	52.511,80	27.200,00	19.794,20	16.687,10	104.623,70	146.550,00
12. Srednja vas	60.803,40	22.496,00	1.330,20	42.292,77	123.534,77	38.550,00
13. Šmarca	105.023,95	4.604,00	1.768,90	68.074,79	153.143,09	215.016,80
14. Šmartno	80.149,85	54.464,00	2.433,25	89.808,41	201.869,61	
15. Špitalič	30.401,70	2.900,00	1.016,60	41.553,78	177.184,23	24.870,00
16. Tunjice	77.386,00	17.160,00	542,45	22.354,39	56.198,54	38.540,00
17. Tuhiinj	110.551,40	35.794,00	7.211,85	79.237,84	180.995,69	53.050,00
18. Volčji potok	38.693,00	14.340,00	3.332,60	133.684,68	283.362,68	90.450,00
19. Vranja peč	35.929,35	11.780,00	1.270,10	8.545,13	62.848,23	5.625,00
20. Kamnik	1.025.366,20	702.747,50	1.400,70	21.556,14	70.666,19	2.400,00
Skupaj:	2.763.789,80	1.741.762,20	251.367,25	323.459,00	2.302.939,95	
			627.727,45	1.407.785,45	6.541.064,90	793.311,80

DOTOK SREDSTEV KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA IN OSTALI DOHODKI OD 1.1.1973 DO 31.12.1973

Krajevna skupnost	kanaliz. vodovodi rezervoarji	elektrif. pokopališča mrtvašnica	ceste parki,mostovi vaška pota	organiz. društva SLO CZ,kult,dom	bančni administr. potn.in ost.	SKUPAJ	Saldo 31.12.1973
1. Črna	142.097,95	196,25	36.767,55	2.197,25	2.081,50	183.340,50	18.426,52
2. Duplica			458.755,00	400,00	1.266,55	460.421,55	107.083,87
3. Godič	7.300,00	25.353,30	515.227,35		2.191,35	550.072,00	-57.802,94
4. Komenda		30.522,70	236.946,10	3.834,00	1.256,15	272.558,95	20.927,21
5. Kam.Bistrica	53.985,60	14.840,35	27.336,10	29.269,95	6.028,40	131.460,40	214.827,85
6. Moste		962,00	119.767,15	10.000,00	2.008,05	132.737,20	24.838,30
7. Motnik	11.159,90	13.795,95	44.958,90	11.000,00	1.012,90	81.927,65	71.545,52
8. Nevlje		6.511,05	455.818,95	6.488,65	2.725,90	471.544,55	-35.821,74
9. Podgorje	1.250,00	7.875,00	151.824,05	7.822,40	156,20	168.927,65	6.683,18
10. Pšajnovica	71.275,30		14.846,00	4.000,00	119,25	90.240,55	14.383,15
11. Sela	1.003,15		76.824,00	5.145,40	956,30	83.928,85	39.605,92
12. Srednja vas	69.951,85		8.970,60	25.201,25	132,35	104.256,05	48.887,04
13. Šmarca		12.100,00		471,45	761,75	13.333,20	188.536,41
14. Šmartno	57.649,35		17.146,70		698,75	75.494,80	101.689,43
15. Špitalič	527,70	583,00	14.137,00	10.334,80	820,00	26.402,50	29.796,04
16. Tunjice	43.903,60	2.232,65	38.568,65		103,10	84.808,00	96.187,69
17. Tuhiinj	504,00	61.652,75	12.812,00	3.295,10	2.291,70	80.555,55	202.807,13
18. Volčji potok	6.165,20			1.000,00	263,70	7.428,90	55.419,33
19. Vranja peč	10.000,00		13.138,40	1.303,90	423,00	24.865,30	45.800,89
20. Kamnik	112.919,50	380,00	1.149.138,55	80.518,30	71.097,90	1.414.054,25	888.885,70
Skupaj:	589.693,10	177.005,00	3.392.983,05	202.282,45	96.394,80	4.458.358,40	-93.624,68 +2.176.331,18

Murve in svilogojstvo v Kamniku

Še do zadnjega časa je bilo v Kamniku in okolici nekaj murvinih dreves. Zadnja, za katero lahko ugotovimo, da je padla, je bila murva sredi Podgorja. Generacije so hodile mimo nje, vsem je postregla s svojimi sladkimi plodovi. Zdaj stoji na njenem mestu nova hiša. Davno prej so posekali murve na Zapricah. Bilo jih je lepo število po hribu in na prostoru sedanje drevesnice. Tudi na Prašnikarji je že izginila zadnja, pa jih je bilo precej. Še do nedavna so bile murve v Volčjem potoku in v Šmarci. Od Arboretuma je bila vrsta murvinih dreves do motela Šraj, zdaj jih ni več. Najlepši je bil drevored, kakih 50 murv, od Križa do Kranjske ceste. Tudi ta je še preživel drugo svetovno vojno. Edina murva z rdečimi plodovi v mestu je bila nasproti Fleretove hiše v sedanji Sadnikarjevi ulici. Iz prahu so otroci pobirali sladke plodove, muhe in ose pa so imele veliko pojedino. Posekali so jo po prvi svetovni vojni. Menda bi res težko našel še kako murvo v kamniški okolici. Opravila je svoje poslanstvo, potem ko je bila poldrugetoletje v prid ljudem tega okolja. Drevo je kot dober prijatelj: težko se ločiš od njega in še težje ga pozabiš.

Kakšno vlogo so imele murve v naši občini in nasploh v naših krajih?

Moda židanih oblek

Visoka moda naših prababic je zahtevala vse lepše izdelke iz svile. Židane obleke, židane rute in židane nogavice so tudi najlepši okrasi naših narodnih noš, zlasti iz gorenjskih krajev. Avstrija je izdala ogromno denarja za svilo, ki jo je uvažala večina iz Francije. Zato je že v začetku 18. stoletja izšel odlok, naj vse manj rodovitne predele v klimatsko ugodnih področjih Avstrije zasadijo z murvami, da bi pridelali čim več sviloprejših kokonov. Kranjska je bila tudi tako področje. Z veliko vneto so začeli propagirati saditev murv. Nekateri so zaslužili dobro kupčijo. Leta 1752 je imel ljubljanski podjetnik Perr v svojih drevesnicah 150.000 murvinih sadik za prodajo, pa ni vedel, kam z njimi. Oblasti pa niso dovolj energično izvajale načrta zasaditve. Leta 1765 so na Kranjskem objavili, da kmetje ne bodo plačevali dajatev od murv in od koristi, ki bi jo donašale. Obljubljali so kmečkimi podložnikom po tri groše od murve, če jih zasadijo vsaj 20 in jih dobro negujejo. Sviloreje se predvsem oprijemajo graščinska posestva in samostani, v Kamniku pa imenujejo podjetnika Zigana.

Po francoski okupaciji je bila sviloreja uničena. Ko so jo leta 1815 skušali obnoviti, so ugotovili, da je v ljubljanski okolici, na Križu in v Mekinjah ostalo samo 71 murvinih dreves. Kmetijska družba je leta 1830 na občnem zboru sklenila, da bodo obnovili svilorejo. Pritisnili so predvsem na graščake, da dajo dober vzgled. Večje nasade murv so organizirali v Volčjem potoku in Smedniku, v Kranju pa Karel Florian. Dr. Janez Bleiweis je leta 1850 izdal knjizico: „Kako murve in svilode rediti in svilo pridelovati.“

Po odpravi podložništva so vzpodbujali kmete, češ zdaj boste nabirali murvino listje zase, ne pa za graščake. Vsak ženin naj bi ob poroki zasadil 10 murv. Ob 80-letnici Kmetijske družbe je Bleiweis cenil število murvinih dreves na Kranjskem na okrog 85000. Pred tem je kmetijska družba organizirala odkup kokonov. Propaganda je bila bučna, v gospodarstvo naj bi se vključila tudi sviloreja.

In prav nekako v tistem času so pri kmetijskem društvu in Ljubljani z velikim upanjem pričakovali ustanovitev svilarskega obrata v Kamniku, ki naj reši deželo vseh dotodanjih pomanjkljivosti. V čem je bila torej stvar?

Za svilarsko središče na Zapricah

Veliko navdušenje za gojitev sviloprejk in splošno stremenje za pospeševanje sviloreje je spretno izkoristil prebrisan Lah Carlo Bedino dell Oglio, ki je okrog leta 1850 vzel za 20 let v zakup graščino Zaprice. S svojim predlogom, da bo na Kranjskem uvedel sodobno svilogojstvo po načinu, ki so ga utrdili v lombardsko-beneški pokrajini na severu Italije in da bo v Kamniku uredil odvijalnice za surovo svilo (filando), je zbudil veliko pozornost. Na deželno vladu v Ljubljani je leta 1856 naslovil vlogo in prepričljivo dokazoval prednosti in bogastvo, ki ga uživata Lombardija in Benečija prav zaradi svojega načina svilogojstva. Takega bi Bedino rad vpeljal tudi na Kranjskem. Nasadi murv v ljubljanski okolici in Florianov nasad murv v Kranju dokazujejo po njegovem mnenju, da je kranjsko podnebje primerno za murve. Zapredki sviloprejk (kokoni), ki jih je videl na zadnjem letnem sejmu v Ljubljani, so bili po kakovosti enaki italijanskim. Zato je odvisen napredek sviloreje na Kranjskem samo od italijanskega sistema, ki ga je razložil predsedniku Kmetijske družbe Fidelisu Terpinu. Nadalje pravi v svoji vlogi, da je z izvajanjem načrtne sviloreje že deloma sam začel v Kamniku. Poklical je štiri večje italijanske družine v Kamnik, kjer je nameraval urediti veliko drevesnico murv, ki bi štela naslednje leto že 40.000 sadik. Iz nje bi izdajal drevesca svilorejcem. Kmetom, ki bi se lotili sviloreje, bi dajal že sedaj denarna sredstva za preživljanje. Dal bi jim tudi strokovne delavce, ki bi kmete uvedli v posel in bi večkrat prepotovale deželo, da bi nadzirali izvajanje načrta. Kamničanom, ki bi kazali zanimanje za to stvar, bi po nizki ceni razdelil murve. Tudi trgovski zbornici bi jih oskrbel, da bi jih razdelila med občine. Jajčeca sviloprejk bi dajal brezplačno na voljo. Gosonic sviloprejk bi sprva gojil le toliko, kolikor bi zadoščalo listje iz Florianovega nasada v Kranju, od koder bi ga prevažal v Kamnik. Pri tem bi poučeval kmečka dekleta v sviloreji. Ko bi pa imel dovolj listja murv, bi začela obratovati njegova filanda – odvijalnica na Zapricah, ki jo je pričel graditi. Tu bi sprejel na delo po dve dekleti iz vsake vasi v okolici. S sodelovanjem Kranjske kmetijske družbe je želel pokupiti letni pridelek svilenih zapredkov, surovo svilo pa bi pošiljal na Dunaj. Upal je, da bo služilo njegovo podjetje za vzgled Koroški in Štajerski.

Kmetijska družba nasede

Kranjska kmetijska družba je navno naselila premetenemu Italijanu. Menila je, da je načrt pravilen in izvedljiv ter hvalila njegovo poznavanje razmer. Sviloreja je na Kranjskem tako počasi napredovala, ker je manjkalo nekega osrednjega svilorejskega podjetja, ki bi se uveljavilo v deželi in dalo tej kmetijski dejavnosti potrebno vzpodbudo. Italijanski podjetnik bi pospeševal ureditev murvinih nasadov povsod po deželi, dajal praktična navodila za obrezovanje dreves, preskrboval jajčeca sviloprejk, kupoval kokone in omogočal v svoji sodobni odvijalnici v Kamniku odvijanje surove svile.

Okrajni načelnik Konšek razkrinka sleparja

Okrajni predstojnik Florijan Konšek v Kamniku pa je drugače gledal na Bedinove predloge kot Kranjska kmetijska družba. Razkrinkal je Bedino kot sleparja, ki stremi za tem, da bi dobil posojilo, ki ga nikoli ne bi vrnil. Njegove trditve o sviloreji so pretirane, v kolikor niso popolnoma neresnične. Bedino je eden od tistih tujcev, ki so se pojavili takrat v slovenskih krajih zlasti kot izkoriščevalci gozdov. Vzel je res v zakup graščino Zaprice za 20 let, toda lastniku je bil že dolžan okoli 20.000 goldinarjev. Njegov zet Italo Lavagnolo je kupil neko svobodniško posestvo v Tunjicah, ostal pa je dolžan večino kupnine. Dolg je bil sicer vknjižen, toda kupec je v družbi s svojim tatom Bedinom izsekaval gozdove in pošiljal les v Italijo, zato je dejanska vrednost kmetije stalno padala. Okrajni predstojnik Konšek je bil sam ljubitelj sviloreje in je posestnike kamniškega okraja vzpodbujal, naj se lotijo tega posla. Uredil si je majhno drevesnico murv, zato je vedel, da Bedinu za začetek nikakor ni bilo potrebno posojilo 3500 goldinarjev, za katero je prosil. Tudi ni bilo mogoče govoriti o pridobivanju zapredkov (kokonov), preden je bilo na voljo v kamniškem okraju zadostno število murvinih dreves. Neresna je trditev, da bi Bedino dobavljal murvino listje iz Kranja, saj mora biti listje za krmno svežo. Bedino je zasadil šele kakih 2000 sadik in 100 murvinih drevesc, ki jih je dobil iz Vidma. O kaki gradnji odvijalnice za surovo svilo pa še ni sledu. Tudi delavci, ki jih omenja v svoji vlogi Bedino, so v resnici njegovi hlapci, ki so bili prej zaposleni kot zidarji pri gradnji smodnišnice v Kamniku. Prebivalci Kamnika tudi niso izrazili željo, da bi se lotili sviloreje in menijo, da je priselitev Italijanov velika nesreča, ker so na tako slabem glasu, da o uvajanju deklet v svilorejski posel ne more biti niti govora, saj poštena dekleta sploh ne bi prišla k njim v službo. Bedino torej nima nobenih pogojev in sposobnosti za izvedbo načrta in bi le rad dobil denar, da bi reševal svoj finančni položaj.

Komisija pritrudi glavarju

Ko je nato deželna vlada odredila komisijski ogled v Kamniku, je ugotovila točnost poročila okrajnega glavarja Konška in da Bedinovo delo ni bilo v nobenem razmerju z ogromnim načrtom, ki ga je predlagal, saj so bili drugod po Kranjskem mnogo večji nasadi murv kot pa v Kamniku. (Poročila v arhivu DAS v Ljubljani, dr. Josip Žoutar, Svilogojstvo... na Slovenskem, Ljubljana 1957)

Bedinov predlog o ureditvi drevesnice murvinih sadik in o zgraditvi odvijalnice (filande) sviloprejškinih zapredkov (kokonov) na Zapricah je seveda moral doživeti polom, ker je temeljil na goljufiji. Kranjska kmetijska družba pa je ta predlog razglasila po vsej deželi kot zelo pameten in sprejemljiv, da so povsod z velikim upanjem gledali na Kamnik, kjer naj bi nastala nova svilarska industrijska dejavnost. Seveda pa je Bedinovemu podvigu o drevesnici in odvijalnici pomagalo ugodno pripravljeno razpoloženje, ki ga je v tekú več kot pol stoletja ustvarila tako imenovana obrtna šola v Kamniku, v kateri so poučevali svilorejo. O tem je ohranjen nekaj podatkov (Stiasny, Kamnik, str. 112-131), ki pa nam obenem tudi pričajo o vsestranskem prizadevanju, da bi z obrtno šolo pospeševali tudi obrtno dejavnost v Kamniku.

Že leta 1788 je takratni ravnatelj osnovne šole prosil nadrejeno oblast, naj namestijo na šoli učitelja in učiteljico, da bi ustanovila obrtno šolo (Industrieschule). Deželno oblastvo je prošnji ugodilo. Tako sta prišla v Kamnik Janez Kehl in njegova žena Marija. Vendar pa imamo še iz leta 1777 podatek, da je na kamniški šoli poučevala Marija Jenič – najbrž ročne spretnosti. Deželno oblastvo je sicer dovolilo ustanovitev obrtne šole, vendar ni hotelo prispevati za vzdrževanje učiteljev. Zakonca Kehl sta imela brezplačno stanovanje v šolskem poslopiju, vendar pa nobenih dohodkov razen šolnine, ki je bila vsak

mesec 10 krajcarjev od učenca, pri nerednih učencih pa so jo zvišali na 20 krajcarjev. Ker je deželno oblastvo zavrnilo prošnjo, da bi učiteljici Mariji Kehl izplačali vsako leto po 80 goldinarjev iz normalnošolskega sklada, sta Janez in Marija Kehl odšla iz Kamnika. Vendar pa je obrtni razred ostal še naprej. Od 39 učenek je obiskovalo obrtni razred 29 učenek. Poučevanje so izročili učiteljici, ki je imela prosto stanovanje zraven obrtnega razreda. Poučevali so pred vsem čipkarijo in druge ročne spretnosti. O tem so morali voditi poseben zapisnik in vsak teden vpisati, kaj so učenci napravili in v kolikem času.

Za Marijo Kehl so bile „industrijalne“ učiteljice Marija Irlich do 1790, Neža Mejač do 1794 in do 1799 Marija Jenič. Leta 1793 je ostalo od ukovine v blagajni 20 goldinarjev in 17 krajcarjev. Ta denar so porabili za vpeljavo sviloreje. Vsadili so več murv in kupili sviloprejšnih jajc. Pouk sviloreje je prevzela industrijska (obrotna) učiteljica. Leta 1799 so ločili na šoli dečke in deklice in tako ustanovili deklško šolo, ki se je kmalu preselila iz šolskega poslopija. Na deklški šoli so poučevale samo učiteljice. Do leta 1850 so počasi opustili poučevanje sviloreje in čipkarije. Obrtnih učiteljic ni bilo več, pač pa so ustanovili nedeljsko šolo, ki jo je leta 1853 obiskovalo 105 učencev.

Kakšna je bila potem usoda sviloreje v naših krajih, v času, ko so na kamniški obrtni šoli že opustili pouk sviloreje? Kmalu potem, ko je propadel Bedinov predlog o osnovanju svilarske dejavnosti v Kamniku, so bolezniv sviloprejk v Italiji in na Goriškem zmanjšale proizvodnjo svile. Trgovci so prihajali v naše kraje in kupovali kokone za vsako ceno. Cena kokonov je skočila od 40 krajcarjev na en goldinar (goldinar je imel 60 krajcarjev), pa še naprej na 9 in 10 goldinarjev. Cesar prej ni zmogla propaganda, so zdaj dosegle cene. Leta 1864 je Bleiweis ugotovil, da je na Kranjskem 500.000 murvinih dreves. Svilorejci so računali, da bo ostala svilorejska gospodarska panoga trajno tako donosna. Iz te dobe so ostala murvina drevesa v Kamniku in okolici (na Prašnikarji, Križu, Volčjem potoku) do časov po drugi svetovni vojni. Bolezniv sviloprejk pa niso prizanesle tudi našim krajem. Toda takrat je že minila srečna doba visokih cen in okrog 1870 so plačevali kokone le še po 70 krajcarjev funt. Ljudje niso več sadili murv. V drevesnicah je čakalo na tisoče sadik, ki jih pa nihče ni kupoval. Začeli so jih izsekavati. Leta 1871 že tožijo proizvajalci, da ne vedo, kam bi prodali kokone. Prekupčevalci iz Italije so jih prevzemali za slepo ceno. Leta 1877 je Kranjska kmetijska družba spet začela odkupovati kokone, toda leta 1788 so ugotovili, da so na Kranjskem popolnoma opustili Poučevanje so izročili učiteljici, ki je imela prosto stanovanje zraven obrtnega razreda. Poučevali so predvsem čipkarijo in druge ročne spretnosti. O tem so morali poučevali svilorejo in gojili sviloprejk ali svilode, da bi z novo gospodarsko panogo preskrbeli ljudstvu boljši zaslužek.

Zahvala

Udeleženci spominske svečanosti ob 30-letnici streljanja talcev v Sentvidu in na grobnici v Begunjah se toplo zahvaljujejo skupščini občine Kamnik, krajevni organizaciji SZDL v Kamniku za finančno podporo te svečanosti, kamniškemu pevskemu društvu Lira za občuteno petje ter govornikom za tople besede v spomin žrtvam. Posebna zahvala naj velja tovarišu Ferdu CVETKU za pomoč pri organizaciji.
A. Skala

SONČNI ZAHOD NA ZASNEŽENEM POBOČJU TUHINJSKIH ČESNJIC (FOTO: F.S.)

Sprehod po Žalah

Vhod na kamniško pokopališče na Žalah skozi glavna vrata je že več let sem enako neugoden. Na stari mrtvašnici zija pod napuščem grda luknja na krušljivem zidu, ki ga je razmeščala voda zaradi nekaj razbitih strešnih opek. Koželjeve freske na vhodnih vratih so za vedno izgubljene in propadle. Nihče jih ne more več obnoviti. Nekat je bila kriva tudi divja nasada trta, ki se je bohotno razrasla po zidu.

Takoj pri vstopu na pokopališče vzbudi pozornost nagrobni spomenik kamniškega zgodovinarja pisatelja Jožefa Benkoviča, ki so ga sorodniki dali obnoviti. V grobu je našel svoj zadnji počitek tudi njegov brat Ivo, odvetnik in politik. Žal pa so na nagrobniku staroste slovenskih koroških učiteljev Lovra Horvata prekrili napis, da je prvi zapisal in harmoniral prelepo koroško narodno pesem: Če so tiste stezice... Zraven bahavega Murnikovega nagrobnika že šesto leto počiva šolnik, glasbenik in sadjar Aleksander Nerima in peto leto njegov sin dr. ing. Albin, pisec mnogih poljudnih strokovnih knjig iz prehranebe industrije. Franciškani so uredili skupno grobišče za svojo redovno družino. Zraven je grob koroškega rodoljuba Matije Vilčnika, ki je zapustil mestu svojo hišo, v kateri je zdaj knjižnica, pač z namenom, da mu vzdržujejo grob. Slika sv. Krištofa na cerkvenem zidu, ki j je leta 1736 naslikal slavni slikar Jelovšek in leta 1883 obnovil Matija Koželj, je pod vplivom vremenskih prilik v zadnji fazi propada. Škoda lepe umetnije slavnega slikarja! Ob južnem zidu je na novem Peterlinovem družinskem nagrobniku tudi napis: Radivoj Peterlin-Petrška, pesnik in pisatelj. Brat Lojze Peterlin-Batog je med okupacijo leta 1943 umrl v Ljubljani. Tod nekje je pokopan Jakob Zupan, skladatelj prve slovenske opere

Belin, prejšnji lastnik Peterlinove hiše na Šutni.

Skoro istočasno, ko so v središču mesta odprli okusno in sodobno urejeno trgovino OBLAČILA, so na pokopališču odstranili nagrobnik in prekopal grob trgovca Janka Koširja, ki je največjo hišo na trgu poklonil mestu. V istem grobu je bila pokopana tudi njegova žena Uršula, popularna-babica „teta Urška“, kakor so jo imenovali Kamničani, saj je stala ob strani dvema generacijama vseh Kamničanov. Vse bi bilo v redu, če bi nagrobnik postavili na prejšnje mesto, na velikem kamnu pa bi bilo še prostora za ime novega pokojnika v grobu.

Grob pesnika Antona Medveda je kaj slabo spričevalo odnosov kulturnega Kamnika do svojih zaslužnih mož. Divja vinska trta je nagrizla kamen pri spomeniku in nihče ne more več prebrati verzov: A mene, mati, spremlja tvoj poslednji rek, da smrt je boljša kot življenje prazno in pesem slajša kot nje daljni jek. Kazalo bi obnoviti erke napisa in nekdo bi moral biti poverjen, da skrbi za cvetje na grobu.

Zapuščeni otroški del pokopališča so izravnali in pridobili prostor za nove grobne parcele. Na severnem delu sta našla zadnji tih dom vrtnarski strokovnjak Anton Lap in režiser Narodnega gledališča Ciril Debevč, ki sta umrla v Ljubljani.

Pred dnevom mrtvih so skrbno očistili steze med grobovi in jih posuli z belim peskom. Še nikoli skrb za ureditev pokopališča ni bila tako izdatna. Z obvozno cesto okrog mrtvaške vežice in asfaltiranjem cestišča in parkirnega prostora pa so odstranjene mnoge nevščedenosti.

Najlepši del kamniških Žal pa je novi del pokopališča, ki so ga uravnali leta 1954 in tu začeli pokopavati 15. februarja 1955. V tem delu so sami novi nagrobniki skrbno negovanih cvetličnih gredic. Zadnji je našel na tem delu pokopališča 15. julija 1971 svoj tih domek priljubljeni Stanko Peček, Maistrov borec in glavni pobornik za postavitev Maistrovega spomenika v Kamniku.

Tretji del pokopališča pa se je že povzpela v žalski hrib proti Kalvariji. V dveh letih je bilo na severnem delu izkopanih 47 grobov v štirih vrstah, že pred jesenjo pa so začeli pokopavati na južnem delu, ki je znatno daljši. Novi del pokopališča loči od asfaltirane cestišča visok betonski robnik z živo mejo. Tako sodijo kamniške Žale po svoji legi in ureditvi med najlepša pokopališča naše domovine. Vedno je na Žalah dosti obiskovalcev, domačinov in izletnikov, zato nam bodi skrb za grobove zaslužnih kulturnih in javnih delavcev obvezna dolžnost!

I. Z.

Obrtno podjetje »ZARJA« – Kamnik

- elektro instalacije,
- instalacije, vodovodne instalacije, centralno kurjavo, klimatske instalacije, kovinske konstrukcije, kleparstvo
- Plesk, pleskarstvo, slikarstvo in steklarstvo

● SANITARNI INŠPEKTOR POROČA

Premalo skrbimo za okolje

Odborniki občinske skupščine so na zadnji seji govorili o poročilu občinskega sanitarnega inšpektorja. Poudarili so, da Kamničani premalo skrbimo za red in čistočo in da je skrb za naše okolje, skrb vseh nas, ne pa samo posameznih občinskih in komunalnih služb.

Iz poročila sanitarnega inšpektorja povzemamo nekatere ugotovitve.

Nadzorovanih je bilo 30 oseb od 943 zaposlenih v šolah, vzgojno-varstvenih zavodih, pri delu z živili – vodovodnih objektih in v obratih za higiensko delo. Od teh jih 48 ljudi, ki so zaposleni pri delu z živili, nima tečaja o osnovnem znanju higijene pri delu z živili in 11 oseb,

Boljša higiena v gostinskih obratih

Od skupno 151 obratov, kjer živila proizvajajo oziroma jih dajejo v promet, so bili pregledani vsi obrati najmanj enkrat; nekateri obrati s slabšo higieno urejenostjo in gostinski obrati v času turistične sezone pa so bili pregledani večkrat. Higienske razmere v navedenih

obratih so se v zadnjem času vidno izboljšale, razen v nekaterih obratih, ki so v ožjem delu mesta Kamnika. Le-ti so v starih hišah in skoraj ne ustrezajo osnovnim pogojem za obratovanje. Da bi izboljšali higiensko stanje, bi bile potrebne temeljite rekonstrukcije, ki pa bi zahtevale veliko denarja.

na območju naše občine ustreznega predvsem na območju zunaj mesta, z lokalnimi vodovodi, ki so bili zgrajeni v zadnjih 10 do 15 letih. Problem pa je preskrba z vodo na mestnem območju. Vode iz dosedanjih virov ni dovolj, zato so prebivalci mesta in ožje okolice včasih brez vode, predvsem v višjih nadstropjih. Tudi kvaliteta vode je zelo različna, ker je v zajetju v Godiču oporečna voda; le-ta pa dopolnjuje preskrbo mestnega omrežja. Velika nevarnost za okužbo vode na mestnem območju je tudi star in dotrajan vodovod, ki lahko na dotrajanih mestih v času podtlaka vsega nesnaga iz okolice iz okolice in s tem okuži celotno omrežje. Zaradi tega je za Kamnik zelo potreben nov vodovod, ki ga že gradijo v dolini Kamniške Bistrice.

Drug komunalni problem mestnega območja in strnjene naselij zunaj mesta so odlagališča odpadnega materiala. Kot dosedanje odlagališče za vse vrste odpadkov služi gramozna jama v Mengšu. To je zunaj območja občine Kamnik. Po predvidevanjih oziroma dosedanjih skupnih sestankih s predstavniki domžalske občine, bo verjetno na tem mestu prepovedano odlagati odpadke, ker bi utegnili biti ogrožena talna voda. Zato bo nujno potrebno poiskati nova odlagališča, ki pa jih je, kot kažejo dosedanje izkušnje, zelo težko najti, ker so tla močno porozna, to pa je že nevarnost za talno vodo. Zelo nevarni za okužbo talne vode so odpadki oziroma embalaža, ki vsebuje kemično strupene snovi. Ravno zaradi njih se dogovarjamo z Domžalami, da bi na nepropustnem terenu poiskali skupno odlagališče.

Leta 1973 je bilo predlagano sodniku za prekrške, naj zaradi prekrškov na področju komunalne higijene kaznuje 7 fizičnih

TUDI BISTRICA NA SVOJIH BREGOVH, ZLASTI OB NIZKI VODI, VEČKRAT POKAŽE, DA ZARADI NAŠE MALOMARNOSTI KMALU NE BO VEČ ZASLUŽILA SVOJEGA IMENA. PAČ PA JO BO TREBA IMENOVATI PO POTOKU, KI JE NEKOČ TEKEL MIMO STARIH MESTNIH HIŠ

zaposlenih v obratih za higiensko nego. Vzrok je stalna menjava ljudi na teh delovnih mestih. Tečaje za pridobitev osnovnega znanja o higieni organiziramo vsako leto z delavsko univerzo Kamnik in zavodom za zdravstveno varstvo Kranj.

V preteklem letu na območju naše občine ni bilo epidemioloških bolezni; bili so samo trije prijavljeni primeri zastrupitev z živili. Zastrupitve so bile v obratih družbene prehrane, in to v menzah tovarne usnja in tovarne Stol, kjer smo takoj ukrepali.

Higienski problem v mestu je pomanjkanje javnega stranišča. Občani uporabljajo za javno stranišče gostinske sanitarije ali pa zakotne mestne ulice.

Še hujši problem so mestne odplake, ki niso kanalizirane v eno kanalizacijsko mrežo, ampak imamo številne priključke v strugo Kamniške Bistrice. Odprti kanal Mlinščice, ki je potekal skozi mesto in v katerega so bile speljane številne odplake, so v preteklem letu spremenili v zaprt kanalizacijski sistem. Fekalne in industrijske odplake povzročajo smrad iz struge Bistrice. Problem bodo uredili, ko bo zgrajen glavni kolektor, v katerega se bodo stekale vse odplake celotnega mestnega območja. Kolektor, ki ga že gradijo, bo povezoval mesto Kamnik z ožjo okolico in bo vodil tudi čez domžalsko območje, kjer bo čistilna naprava.

TAKŠNA JE „SKRB“ ZA NAŠE SKUPNO OKOLJE: KOMU SO BILE NAPOTI ODRASČAJOČE BREZE OB LJUBLJANSKI CESTI?

špekacija nima dovolj denarja in pošilja v laboratorij predvsem tista živila, za katera sumi ali pa že organoleptični videz kaže, da so pokvarjena.

Problem: zdrava pitna voda in odlagališča smeti

Od 232 javnih in individualnih objektov za preskrbo s pitno vodo smo pregledali 58 objektov, vzeli 11 vzorcev za kemično analizo, 86 vzorcev pa za bakteriološko analizo vode. Preskrba z zdravno pitno vodo je

in 2 pravni osebi.

Komunalno higienski problem predstavlja tudi javno kopalnišče. Za delno čiščenje vode so bile nameščene čistilne naprave, sam objekt pa je slabo vzdrževan, ker ga ne upravljajo ustrezno kvalificirane osebe. Poleg kopalnišča stoji higiensko skrajno neurejena in neprimerna lesena baraka, kjer so garderobe in sanitarije. To zgradbo bi morali čimprej odstraniti.

● DESETIČ „POKAŽI, KAJ ZNAŠ“ NA DUPLICI

Mala Kristina iz Snovika prva

Mladinski aktiv Stola je pred dnevi že desetič pripravil zabavno-glasbeno prireditev „Pokaži kaj znaš“. Tokrat v počastitev 70-letnice podjetja Stol, ki jo ta naš največji kolektiv letos praznuje.

V petju in recitiranju se je pomerilo 17 tekmovalcev. Med njimi je bilo že nekaj rutiniranih pevcev, ki so že večkrat nastopili. Zato je prijetno presenečenje večera pripravila Kristina Urankar iz Snovika v Tuhinjski dolini. S prijetnim glasom in samozavestnim nastopom brez treme je 11-letna Kristina osvojila poslušalce in tudi žirijo, ki ji je prisodila kar 59 točk od 60 možnih. Zapela je popevko Otožna so zelena polja.

Drugo mesto s 56 točkami so si razdelili sestri Jerman in narodnozabavni ansambel Poljanšek. Pevce je spremljal ansambel Boogaloo iz Ljubljane. Seveda ni manjkalo tudi poklicnih popevkarjev. Za to sta poskrbela Majda Jazbec in Braco Koren. Program pa je povezoval igralec Mirko Bogataj. Prireditelj je v celoti uspešna, zato je treba organizatorjem dati vse priznanje.

Naslednji dan smo se srečali s Kristino Urankarjevo. Na pobočjih Snovika je nabirala prvo pomladansko cvetje.

„Prvič sem nastopila lani na podobni prireditvi na Duplici.

Kasneje sem še večkrat pela na šolskih proslavah in v soboto tudi v tovarni Menina v Šmarci,“ je povedala.

„Kako pa se učiš pesmi?“ nas je zanimalo.

„Kar z gramofona ali pa z radia. Note mi še delajo težave,

zato imam v šoli petje prav dobro.“

Kristina ima dobre pol ure do avtobusa, s katerim se vsak dan odpelje v osnovno šolo Toma Brejca, kjer obiskuje peti razred.

F.S.

POKAZALA JE, KAJ ZNA: KRISTINA URANKAR

RAZGLAS

O OBVEZNEM CEPLJENJU PSOV PROTI PASJI STEKLINI

Na podlagi 37. čl. temeljnega zakona o ukrepih za pospeševanje živinoreje in o zdravstvenem varstvu živine (Ur. list SFRJ, št. 16/65 in 8. točke odredbe o preventivnih ukrepih proti določenim živalskim kužnim boleznim v letu 1974, Ur. list SRS, št. 45/73) morajo vsi lastniki psov v občini Kamnik privedi svoje, nad tri mesece stare pse na cepljenje proti pasji steklini.

Stroški cepljenja pri rednem cepljenju znašajo din 30,00

RAZPORED CEPLJENJA:

DAN	ZBIRALIŠČE	URA CEPLJENJA
8. IV. ponedeljek	MOTNIK – pri Flegarju ŠPITALIČ – pri šoli Zg. TUHINJ – pri Kavsarju LAZE – pri Kraj. uradu ŠMARTNO – pri Hvaletu SR. VAS – pri Ustanku	8–9 ure 9–9.30 ure 10–11 ure 11–12 ure 12–13 ure 13–14 ure
9. IV. torek	NEVLJE – pri Novaku KAMNIK – na sejmišču ob Nevljici	8–9 ure 9–11 ure 15–16 ure
ZAMUDNIKI:		
22. IV. ponedeljek	MOTNIK – pri Flegarju LAZE – pri Kraj. uradu SR. VAS – pri Ustanku	8–9 ure 9–10 ure 10–11 ure
23. IV. torek	KAMNIK – na sejmišču ob Nevljici	10–11 ure 15–16 ure

Stroški cepljenja in registracije za zamudnike znašajo 35,00 din

8. IV. ponedeljek	MOSTE – pri Resniku KOMENDA – pri Kramarju KRIŽ – pri Čubru	8–9 ure 9–10 ure 14–15 ure
9. IV. torek	ŠMARCA – pri Jeranu VOLČ. POPOK – Arboretum	8–9 ure 9–10 ure
10. IV. sredo	TUNJICE – pri Jamovcu SP. STRANJE – pri Permetu KREGARJEVO – pri Prodniku ČRNA – Rudnik kaolina KRIVČEVO – pri Jurčku ČRNIVEC – pri Nežki GODIČ – pri Hribarju	14–15 ure 8–8.30 ure 8.30–10 ure 10–10.30 ure 10.30–11 ure 11–12 ure 14–15 ure
ZAMUDNIKI:		
22. IV. ponedeljek	KOMENDA – pri Kramarju ŠMARCA – pri Jeranu KREGARJEVO – pri Prodniku	8–9 ure 9–10 ure 10–11 ure
23. IV. torek	KAMNIK – na sejmišču ob Nevljici	10–11 ure 15–16 ure

Posebno opozarjamo lastnike psov na obč. odlok o posestvi psov, ki je bil objavljen v Uradnem vestniku Gorenjske št. 11/72 dne 25. IV. 72, s katerim je dolžan vsak lastnik psa slednjega prijaviti ali odjaviti v roku 8 dni pristojnemu obč. organu (vet. insp.)

Po opravljenem cepljenju bo izvršena kontrola in bodo vsi necepljeni psi pokončani z določenimi kazenskimi sankcijami.

VETERINARSKI INŠPEKTOR
Demeter Sadnikar

OBVESTILO

Komunalno podjetje Kamnik obvešča občane Kamnika in Duplice, da bo s 1. aprilom letos začelo redno pobirati večje odpadke s kontejnerjem po posameznih ulicah. Kontejner bo na določenih mestih postavljen za okrog 10 dni. Z akcijo bomo začeli najprej v severnem delu Kamnika (Cankarjeva c., Molkova pot, Vrhpolje – zgornji in spodnji del, Kettejeva, Levstikova itd.) Občane vabimo, da sodelujejo v akciji varstva in čistoče okolja v mesecu aprilu in maju.

ALI POZNA MO PRAVICE IN OBVEZNOSTI PRI KMEČKIH POKOJNINAH

Zdravstveno zavarovanje kmetov odslej ločeno – zato razveljavljanje prve akontacije.

Ker pogosto naletimo zlasti na starejše ljudi, ki zaradi nepoznavanja pravic do kmečke pokojnine teh pravic ne uveljavijo pravočasno ali pa jo sploh ne uveljavijo, smo se odločili za kratek povzetek iz zakona starostnem zavarovanju kmetov.

Občinska davčna uprava pa daje tudi pojasnilo, zakaj so kmetje za zdravstveno zavarovanje prejeli dvakratni zahtevek za plačilo prve akontacije – prvega od občine, drugega pa od skupnosti zdravstvenega zavarovanja iz Ljubljane.

Za starostno pokojnino so zavarovani kmetje, ki opravljajo kmetijsko dejavnost kot svoj edini in glavni poklic (kmet lastnik, solastnik, zakupnik ali uživalec kmetijskega zemljišča).

Za starostno pokojnino so zavarovani tudi prevžitkarji, ki so v letu 1973 ali bodo v letu 1974 izročili kmetijo za izgovorjeni prevžitek osebi, ki bo s prevzemom kmetije pridobila lastnost kmeta-zavarovanca.

Za družinsko pokojnino je zavarovan zakonec kmeta – zavarovanca ali preužitkarja.

Za kmeta borca se šteje kmet, ki je stopil v NOV, oziroma je začel aktivno in organizirano delati za NOV pred 9/9-1943 oz. za borca z območja Istre in Slovenskega primorja pa pred 13/10-1943 neprekinjeno do 15/5-1945 in če jim je to obdobje priznано v posebno dobo za pokojnino v dvojnem šteju.

V letu 1973 so pridobili pravico do starostne pokojnine:

a) Kmet, ki je imel na dan uveljavitve pokojnine svojstvo zavarovanca pod pogojem, da je v letu 1973 dopolnil 75 let starosti in da ima do dneva uveljavitve pokojnine najmanj 5 let lastnost zavarovanca iz zdravstvenega zavarovanja kmetov ter da je v zadnjih 20 letih opravljal 10 let kmetijsko dejavnost.

Pogoj je še, da ob uveljavitvi pokojnine izroči kmetijo osebi, ki bo postala zavarovanec starostnega zavarovanja kmetov ali drugi osebi, ki se bo zavezala plačevati prispevek za starostno zavarovanje kmetov.

Če pa ob upokojitvi kmet zadrži kmetijo, se mora sam ali kdo drug zavezati, da bo še nadalje plačeval prispevek za starostno zavarovanje kmetov.

Prevžitkar, ki je oziroma bo v letu 1973 dopolnil 75 let starosti z istimi pogoji kot pod točko „a“.

Kmet borec NOV pred 9/9-1943, oziroma do 13/10-1943, če dopolni 70 let starosti z istimi pogoji kot je navedeno pod točko „a“.

Kmetje borci, ki so socialno šibki, imajo poleg starostne pokojnine še pravico do varstvenega dodatka. Kmet-borec, ki ima pravico do varstvenega dodatka pridobi pravico do pokojnine, ko dopolni 60 let starosti.

Zakonec zavarovanca kmeta ali preužitkar pridobi pravico do družinske pokojnine, ko dopolni 65 let starosti, zakonec kmeta borca pa, ko dopolni 60 let starosti pod pogojem, da je bil umrlj zakonec ob smrti uživalec pokojnine, oz. je izpolnjeval pogoje za priznanje starostne pokojnine.

Zakonec kmeta borca ima poleg družinske pokojnine tudi pravico do varstvenega dodatka, če gre za socialno ogroženo osebo in če je umrlj zakonec imel priznan status borca.

V letu 1974 bo pridobil pravico do starostne pokojnine zavarovanec, pod enakimi pogoji kot v letu 1973 (kmet in preužitkar), ki bo v tem letu dopolnil 70 let, kmet-borec 65 let, če je borec upravičen do varstvenega dodatka pa, ko dopolni 60 let.

Od 1. januarja 1975 dalje bo pridobil pravico do pokojnine kmet in preužitkar, ki bo dopolnil 65 let starosti, kmet borec pa 60 let starosti.

Prispevek za starostno zavarovanje kmetov se odmerja za vsako leto posebej, ločeno od ostalih davkov in prispevkov.

Letna obremenitev zavezance je samo polovični znesek, to je 50%, preostalih 50% pa plača republika in občina.

Zavezanci, ki so socialno šibki, lahko vložijo prošnjo za odpis ali zmanjšanje pokojninskega prispevka, in sicer v 15 dneh od prejema obvestila v višini letne obremenitve na ob-

činsko komisijo za ugotavljanje zmožnosti plačila tega prispevka.

ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE KMETOV

Zdravstveno zavarovanje kmetov plačujejo kmetje, ki opravljajo kmetijsko dejavnost, kot svoj edini in glavni poklic (kmet-lastnik), ki nima zdravstvenega zavarovanja iz drugega naslova.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetov se odmerja v enotnem znesku (pavšalu), ki je enak za vsa kmečka gospodinjstva in prispevek v odstotku od odmerne osnove oz. od katastrskega dohodka.

Pavšalni znesek za leto 1973 je znašal 439.- din na gospodinjstvo in stopnja, ki se je obračunavala od katastrskega dohodka pa 37%. Verjetno, da bo takšna obremenitev veljala tudi v letu 1974.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetov je do 31/12-1973, odmerjala davčna služba SOB Kamnik.

Po sklepu skupnosti zdravstvenega zavarovanja Ljubljana bo odmero in pobiranje navedene prispevka za leto 1974 in za naslednja leta odmerjala pristojna služba te skupnosti. Davčna služba bo izvrševala samo prisilno izterjavo tega prispevka v smislu določil o davkih občanov.

Ker občinska davčna uprava ni bila pravočasno obveščena o sklepu skupnosti zdravstvenega zavarovanja glede odmere prispevka je tukajšnja služba začetkom januarja vsem zavezancem tega prispevka dostavila prvo akontacijo za leto 1974 skupaj s prvo akontacijo davka iz kmetijske dejavnosti.

Sredi tega meseca so zavezanci prispevka za zdravstveno zavarovanje od skupnosti iz Ljubljane prejeli tudi prvo akontacijo tega prispevka za leto 1974.

Zaradi tega so zavezancem razveljavili prvo akontacijo, ki so jo prejeli od občine in izdali novo akontacijo samo za davek iz kmetijske dejavnosti in vsakemu zavezancu dostavili ustrezno pismeno pojasnilo glede plačila davka iz kmetijske dejavnosti in glede prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetov.

glasujmo DANES za boljši JUTRI

ZAHVALA

OB NENADOMESTLJIVI IZGUBI NAŠE DRAGE MAME IN STARE MAME

KATARINE NOVAK

SE ISKRENO ZAHVALJUJEMO VSEM, KI STE KAKORKOLI POČASTILI NJEN SPOMIN, JO POSPREMILI V NJEN PREZGODNJI GROB, JI DAROVALI CVETJE IN NAM IZRAZILI SOŽALJE. ISKRENO SE ZAHVALJUJEMO SOSEDAMA IZ ŠPITALIČA, KI STA BILI V TRENUTKU SMRTI PRI NJEJ, KAKOR TUDI OSTALIM SOSEDOM IZ ŠPITALIČA IN KERSNIKOVE UL. ŠT. 2 IN 4 IZ KAMNIKA. POSEBNO ZAHVALO SMO DOLŽNI TOV. IVANKI CENE IZ MOTNIKA ZA TOPLE BESEDE, IZREČENE OB ODPRTEM GROBU, IN FRANCU TRDINI IZ KAMNIKA. ISKRENA HVALA G. DEKANU IZ ŠUTNE-KAMNIKA ZA POSLOVILNE BESEDE. PRAV TAKO SE ZAHVALJUJEMO TUDI PRAPORŠČAKOMA SZDL IN ZB IZ ŠPITALIČA.

SE ENKRAT VSEM ISKRENA HVALA!

OTROCI Z DRUŽINAMI

KAMNIK, STRANJE, TRZIC

ZRTEV SMUKA V MEGLI JE POSTAL 15-LETNI DIJAK BOJAN REBULA IZ DOMŽAL. S KOLEGOM STA ZGREŠILA SMER V TIHO DOLINO IN SE PO LEDENEM POBOČJU SPUSTILA MED SKALE V PASTIRSKEM NASELJU. GORSKA REŠEVALCA TONE ŠKARJA IN JOŽE REPIČ OB SKALI PRI ČURGOVI BAJTI, KAMOR SE JE ZALETEL NESREČNI DIJAK.

SMUČARJI TEKAČI

Tek na smučeh je ena najstarejših oblik smučanja. K nam je prišel iz nordijskih dežel. Prvotno se je ta disciplina uporabljala le v vojaške namene. Dandanes pa se je ohranila izključno kot športna dejavnost v tekmovalni in rekreativni obliki. Žal nimam na voljo primerenih podatkov o začetkih razvoja smučarskih tekov na Kamniškem. Vsekakor pa so se Kamničani že zelo zgodaj ogreli za to športno dejavnost. V letih 1953-1956 je bil tekaški šport na višku svojih uspehov. Takratni zastopniki so bili: Peter Lanišek, Jože Vavpetič, Brane Vavpetič, Jože Vrhovnik, Silvo Jerin, Božo Janežič, Ciril Rems,

mrtvilo je vladalo vse do leta 1968, ko je tedanji upravni odbor Smučarskega kluba Kamnik pričel polagati več pozornosti smučarjem-tekačem, jih finančno podprl in jim omogočil, da na osnovi izkušnje nekdanjih odličnih tekačev vzgojijo novo vrsto, ki bo zastopala barve Kamnika tudi na tem športnem področju. Tudi novoustanovljena organizacija PZUVTS kamniškega področja je prisluzhnila po strokovni plati in omogočila tov. Petru Lanišku, da je opravil tečaj za trenerja smučarskih tekov. Tako je SK Kamnik startal v sezoni 69/70 z močno ekipo pionirjev in mladincev pod

kondicije posameznika, vsebujejo pa poleg teka na daljše in krajše proge še igre z žogo in kros. Vsak tekmovalca je 3-5 krat testiran, iz testa pa je razviden njegov napredek pri izboljšanju telesne moči. Specialni treningi se opravljajo na snegu. Ker je težnja vsakega tekmovalca, da v pričetku nove sezone čimprej pride na sneg, se poslužimo višje ležečih terenov običajno Černivca, ki nam na ugodnih terenih in ob primerni snežni odeji nudi nadaljne treninge. V času tekmovalj (januar, februar, marec) pa posvečamo ohranitvi kondicije in izpopolnjevanju tekaških elementov največjo skrb. Le na

13. Jesenski kros v Kamniku 73 - posamezniki: 3. mesto Jernej Zobavnik SPI, 3. mesto Andrej Lanišek SML, 8. mesto Janko Podgornik MML, 4. mesto Bojan Potočnik SPI

Glede na finančne in materialne pogoje sem z rezultati zelo zadovoljen, saj je konkurenca na tekaških tekmovanjih vedno hujša. Če bi bilo več denarja za

priloge in opremo, bi bili rezultati gotovo še boljši. Glavni del opreme (smučji, maže) kupujemo v inozemstvu, kar pa seveda ni poceni. Primanjkuje nam tudi strokovnega kadra za vodenje treningov, kajti za trenerja smučarskih tekov se le malokdo odloči. Boljše je z organizacijo tekmovalj, saj PZUVTS kamniškega področja

razpolaga z zadostnim številom smučarskih sodnikov. Prav sedaj bo SK Kamnik skupaj z PZUVTS kamniškega področja organiziral slovensko prvenstvo za mladince kar je zelo pohvalno, da bomo imeli na domačem terenu tako kvalitetno tekmovanje v smučarskih tekih."

M. Sch

Alpinisti jeseni in pozimi

Napovedi o rekordni sezoni so se uresničile: Ko smo potegnili črto, smo našli 831 vzponov (224 zimskih in 607 letnih). To je največ v Sloveniji in Jugoslaviji. Registriranih je bilo 38 alpinistov in pripravnikov, kar pomeni, da pride skoraj 22 vzponov na člana. Najbolj prizadevni so bili: Stane Klemenc (65 vzponov), Bojan Pollak (55), Franc Vrankar (41), Lojze Jerman (40), Dušan Leb (38), Janez Ažman (35), Cene Kramar (33) in Tine Baloh (31).

Težko je aktivnost 40 ljudi stlačiti v nekaj suhoparnih in dolgočasnih številk. Zato bi bilo bolje z besedami opisati celoletno delo odseka.

Marca smo pripravili smučarsko prvenstvo PD Kamnik na Veliki planini in osvojili prehodni pokal v trajno last. Mesec dni kasneje smo sodelovali pri izvedbi tradicionalnega Štuparjevega memoriala na Kamniškem sedlu. Prav tako smo tekmovali na vseh treh tekmah, ki štejejo za slovensko alpinistično prvenstvo. Aprila se je začela alpinistična šola, katere zimski del se je pričel oktobra. To šolo obiskuje 15 mladih pripravnikov in pripravnic.

Za prvomajske praznike smo se zbrali na zboru jugoslovanskih alpinistov v Paklenici na Velebitu in preplezali nekaj skrajno težkih smeri. Julija smo taborili pod štiritisočaki Centralnih Alp. Rezultat: nekaj težkih ledenih tur in 14 članov na stehi Evrope - Mt. Blancu - 4810 m visoko. Decembra smo pripravili izpite za pripravnike, ki jih je uspešno opravilo 6 alpinistov. Sredi decembra je bil v Tamarju zbor alpinistov. Komisija za alpinizem pri Planinski zvezi Slovenije, katere člana sta tudi dva Kamničana, je za dosežene uspehe nagradila 11 alpinistov: Ažmana, Jermana, Klemenca, Kramarja, Leba, Pollaka, Šklepovo, Šušteršiča, Trobevska, Volkarja in Vrankarja.

V Tamarju smo alpinistom pokazali drobno knjižico z naslovom Plezalni vodnik - Korosica. V njej je zbranih 42 plezalnih smeri, ki so opisane, fotografirane in narisane. To je nov poizkus na področju plezalnih vodnikov pri nas, ki se bo verjetno obnesel. S prostovoljnimi delom bomo zvezali 1000 kosov. Gradivo je zbral in uredil Bojan Pollak.

Važnejši vzponi od septembra do konca januarja:

Datum	Gora-smer	Ocena	Plezali	Opombe
1. IX. 73	Brana-dimnikarska	IV	Sikonja-Skofic	prvenstvena
1. IX.	Planjava-nedeljska	IV	Jerman-Sušteršič	1. ponovitev
2. IX.	Brana-dolgoletna	V	Jerman-Klemenc	1. ponovitev
2. IX.	Votli vrh-SV raz	V	Malešič-Volkar	1. ponovitev
7. X.	Planjava-glava	VI	Ažman-Kramar	
7. X.	Planjava-glava	VI	Klemenc-Volkar	
28. X.	Vršiči-stare granate	IV	Škofic-Sušteršič	prvenstvena
28. X.	Vršiči-bolostaja	V	Ažman-Klemenc	prvenstvena
3. XI.	Kompotela-leva	V	Jerman-Klemenc	prvenstvena
3. XI.	Kompotela-desna	V	Ažman-Volkar	prvenstvena
29.-30. XII.	Grintovec-Skuta-Rinke	I	Leb-Sušteršič	
30. XII.	Planjava-majska	IV	Klemenc-Pollak	Prven. zimska
30. XII.	Mali Grintavec-centralna	IV	Bauman-Trobevšek-Volkar	prven. zimska
5. I. 74	Vežica-S raz	III	Klemenc-Pollak	prven. zimska
12. I.	Mali Grintavec-Bauman-Trobevšek	IV	Klemenc-Pollak	prven. zimska
13. I.	Skuta-direktna na Konja	V	Klemenc-Kramar-Pollak	prven. zimska
19.-20. I.	Brana-Bosova smer	III	Humar-Skarja	prven. zimska
19.-23. I.	Šite-zajeda	VI	Klemenc-Kramar-Pollak	prven. zimska
26. I.	Planjava-Humar-Skarja	V	Jerman-Močnik-Retar	prven. zimska
26.-27. I.	Planjava-nedeljska	IV	Leb-Sušteršič-Vrankar	prven. zimska

V. J.

»ŠAHOVSKI KLUB KOMENDA« OBČINSKI PRVAK

Občinski šahovski odbor je februarja organiziral občinsko klubsko šahovsko prvenstvo za leto 1974.

Ker se turnirja niso udeležili šahisti „Solidarnosti“, sta se za naslov prvaka v medsebojnem srečanju pomerila „Šahovski klub Komenda in „Šahovski klub Stol“ Duplica.

Po štiriurnem boju na desetih deskah so z najtesnejšim izidom zmagali šahisti iz Komende.

Prijetno presenečenje na tem tekmovalju so pripravili mladi šahisti, ki so z odlično igro opozorili nase. Zato je naloga starejših, da jim v bodoče nudijo še več možnosti za njihov nadaljni razvoj.

P. P.

POSAMEZNI REZULTATI:

ČLANI:			
Ocepek	:	Bavčar	0 : 1
Zidarič	:	Krivorotov	0 : 1
Plevel	:	Bergant	1 : 0
Bremšak	:	Ritonja	1 : 0
Juhant	:	Ravnikar	1/2 : 1/2
Žnidar	:	Sameja	0 : 1

MLADINCI

Maren	:	Skikošek	1 : 0
Jagodic	:	Popit	1 : 0

PIONIRJI:

Pogljajen	:	Tomšič	0 : 1
Zadrgal	:	Rom	1 : 0

ŠPORTNO DELOVANJE V KOMENDI

V Komendi je bil v petek, 8. 2. 1974, v Zadržnem domu sestanek športnega društva. Na sestanku se je govorilo predvsem o gradnji športnega igrišča pri osnovni šoli v Komendi, o ureditvi hokejskega in nogometnega igrišča ter o delu športnih sekcij. Od teh so aktivni košarkarji in hokejisti, ki pa jim letošnja zima ni najbolj naklonjena. Predvsem pa so aktivni šahisti, ki prirejajo vsak mesec odprte brzoturnirje, poleg tega pa vodita tovariša Ocepek Rudi in Krizelj Ciril pionirsko šahovsko šolo. Šahisti so izrazili

željo, da bi tekmovali v II. slovenski ligi. Seveda bi se to lahko uresničilo le ob podpori občanov kot tudi temeljne telesne skupnosti Kamnik, saj je članarina premajhna za kritje vseh stroškov. Eden od virov dohodka bo tudi organizacija pustne zabave, ki jo bo prirejalo ŠD. ŠD bo šlo naslednje sekcije: košarkaško, nogometno, hokejsko, namiznoteniško, smučarsko, šahovsko in odbojgarsko. Sestanka se je udeležilo veliko število mladih in tudi starejših.

J. Kepic

vodstvom trenerja Petra Laniška in Ivana Podgornika. Vsaka naslednja smučarska sezona je prinesla nove, boljše rezultate.

Tovariša Laniška sem povabil na krajši razgovor. Na vprašanja, kako trenira in vodi svoje varovance, kakšni so njihovi rezultati, s kakšnimi problemi se srečuje in podobno, mi je odgovoril: „Trenutno trenira aktivno 20 smučarjev-tekačev, predvsem pionirjev in mladincev. Le-ti se pripravljajo preko celega leta in to dvakrat tedensko na suhih treningih. Ti treningi so namenjeni izboljšanju

črtno in strokovno delo rodi uspeh, to dokazujejo tudi moji varovanci s svojimi rezultati. Poleg tekem na snegu se udeležimo tudi krosov (jesenski kros v Kamniku, Dolu in Žlebeh ter Tek prijateljstva po ljubljanskih ulicah). Pregled nekaterih boljših rezultatov v smučarskih tekih:

1. državno prvenstvo 73/74, štafeta 3 x 5 km: 4 mesto (Podgornik, Kladnik, Pogačar vsi SPI)

2. državno prvenstvo 72/73 posamezniki: 12 mesto Andrej Lanišek MML

3. državno prvenstvo 73/74 posamezniki: 11. mesto Andrej Lanišek SML

4. državno prvenstvo 72/73 posamezniki: 9 mesto Janko Podgornik MPI

5. slovensko prvenstvo 72/73 posamezniki: 10 mesto Janko Podgornik SPI

6. slovensko prvenstvo 72/73 posamezniki: 6. mesto Andrej Lanišek MML

7. slovensko prvenstvo 73/74 posamezniki: 5. mesto Dušanka Desnica MPI

8. slovensko prvenstvo 73/74 posamezniki: 29. mesto Bojan Potočnik SPI

9. tekma za kategorizacijo 73/74 - Černilec, posamezniki: 9. mesto Andrej Lanišek SML, 11. mesto Bojan Potočnik SPI, 2. mesto Dušanka Desnica MPI

10. tekma za kategorizacijo 73/74 - Rateče - posamezniki: 5. mesto Andrej Lanišek SML, 6. mesto Janko Podgornik MML

11. Beštrov memorial 73/74 Pokljuka - posamezniki: 3. mesto Desnica Dušanka MPI

12. tekmovalje za pokal Loža 73 - posamezniki: 3. mesto Sonja Vrankar MML, 3. mesto Andrej Lanišek MML, 9. mesto Miran Kladnik MML, 4. mesto Janko Podgornik SPI